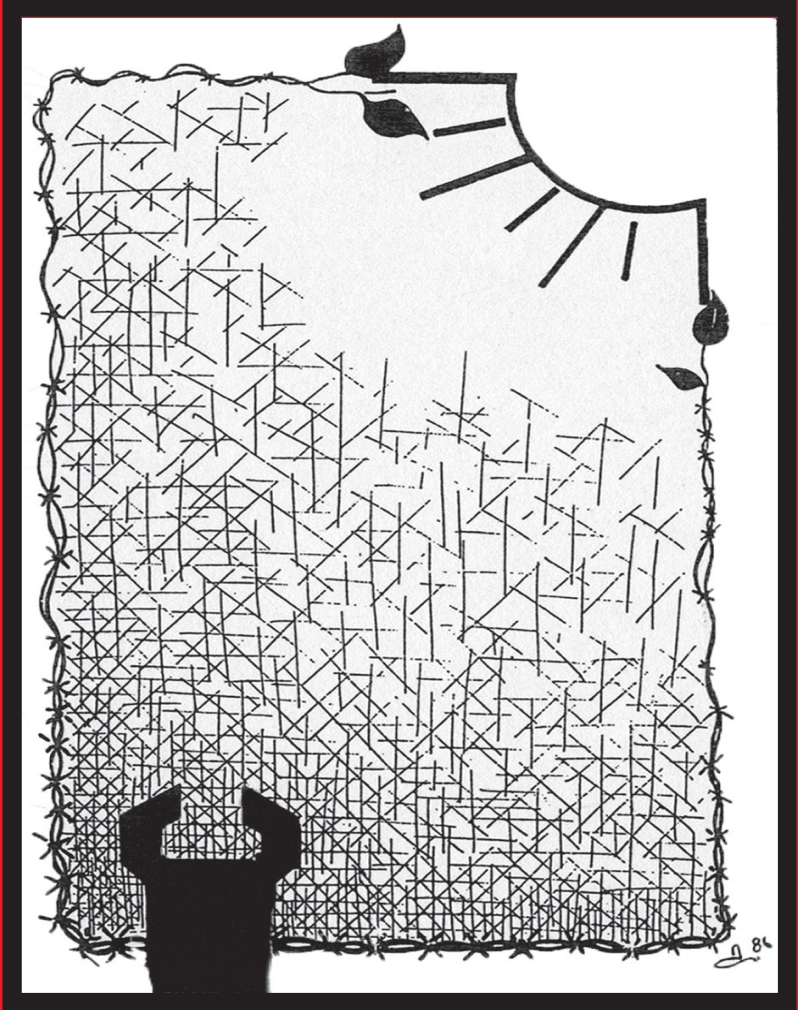

SENDİKALAR ve İŞÇİ SINIFI PARTİSİ

YENİ
ÇÖZÜM YAYINLARI

Yeni ÇÖZÜM Yayınları Eğitim Dizisi 1

Çatalçeşme Sk. Yücer Han 46/9
Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: 512 89 49

Dizgi: Maraton Dizgievi
Film: Delta Grafik
Kapak düzeni ve Grafik: Demos Grafik
Baskı: Kurtiş Matbaası Tel: 520 19 15

Ocak 1988

**SENDİKALAR
ve
İŞÇİ SINIFI PARTİSİ**

BAŞLARKEN

Yeni ÇÖZÜM Yayınları olarak yayın hayatına "MİGROS Grevi ve Grevlerin Genel Bir Değerlendirilmesi" isimli broşürümüzle başlamıştık. Migros işçilerinin kararlı direnişine destek sunmak sorumluluğuyla hareket etmenin bir göstergesiydi bu tavrımız...

Eğitim Dizisi, Bilimsel Araştırma Dizisi, Gençlik ve İşçi Sorunları Dizisi olarak, yayın yaşamımızda devrimci-demokrat kitlenin eksikliğini hissettiği konuları ele almaya, görüş ve düşüncelerimizi ortaya koymaya çalışacağız. Önümüzdeki dönem bu diziler içerisinde yer alacak kitaplarımızın yayınlanması için hazırlıklarımızı sürdürüyoruz.

Yayın politikamız: Bağımsızlık-Demokrasi-Sosyalizm mücadelesinde proletaryanın bilimsel bakış açısı tarafından belirlenecektir.

Bu bakış açısı doğrultusunda, dünya devrimci hareketinin zengin deneyim birikimini aktarmak;

12 Eylül süreciyle birlikte "geçmiş" ile bugün arasında yaratılmak istenen kopukluğun önüne geçmek amacıyla geçmiş mücadele sürecinin deney ve derslerini ortaya koymak;

İdeolojik-politik olarak sol çevreler içerisindeki kaos ve bulanıklık durumuna netlik ve açıklık getirmeye çalışmak;

Emekçi kitlelerin politik ufkunu genişletmek;

Gayretinde olacağız...

Yeni ÇÖZÜM Yayınları

SENDİKALAR VE İŞÇİ SINIFININ PARTİSİ NEDİR?

Öğle paydosu ile birlikte işçiler işyerinden çıktılar. Kimi yanında getirdiği sefer taslarıyla işyeri önünde temiz bir yer bulmaya çalışırken, kimisi de çevreye dağılmış bulunan lokantalara doğru yöneldiler. Çevrede genellikle küçük işyerleri olduğundan, işçiler öğle tatili ile birlikte çevredeki kahvelere ya da küçük lokantalara doluşurlardı. Bu lokantalar ve kahveler aynı zamanda işçilerin dertleştikleri, sohbet ettikleri yerlerdi de. Aynı işyerinde çalışan Ahmet ve Hasan da, bu lokantalardan birine girdiler.

Ahmet bu fabrikaya üç ay önce girmişti. Daha önce büyük bir fabrikada çalışıyordu. Birkaç yıl fabrika temsilciliği yapmış ve patron bir fırsatını bulup onu kapı dışarı atmıştı. Uzun bir işsizlik döneminden sonra da bu fabrikaya girebilmişti. Bütün çevre fabrikalar içinde işçi sorunlarının bilincine varmış bir avuç işçiden biriydi.

Hasan ise askerden geldikten sonra, bir-iki işe girmiş, her işyerinden de, işçileri örgütlediği için atılmıştı. Atıldığı işyerlerindeki bu çalışmalarını yüzünden, patronların kendisine ve kendisi gibi uyanık işçilere karşı tavrını görmüş; okuyarak kendi kendini yetiştirmeye çalışan genç bir işçiydi. Bu işyerine gireli henüz 6-7 ay oluyordu. Kendisinden sonra işe giren Ahmet ile tanıştıktan sonra daha bir bilinçli olmuş, daha fazla okumaya başlamıştı. Okudukça, daha önceki işyerindeki işten atılmalarının, uğradıkları haksızlıkların nedenlerini daha iyi kavırıyordu. Ahmet ile birlikte, kendi çalıştıkları ve çevredeki işyerlerindenki işçileri bilinçlendirip örgütlendirmeyi, sendikalaşmayı sağlamayı kararlaştırmışlardı.

Gerek kendi fabrikalarında, gerekse çevre fabrikalarda çalışma koşulları çok kötüydü. Ve işçilerin büyük çoğunluğu köyden yeni göçmüş insanlardı. Kendi güçlerinin bilincinden yoksundular. Koşulların kötülüğü hakkında yakınmadan ileri gidemiyorlardı. Aralarında 10-12 saat, hatta daha fazla süreyle, sendikasızsıgortasız çalışanlar bile vardı.

Ahmet ilk günlerde bu yakınmaları sessizce dinlemişti. Ama giderek sohbetlere O da katılmış ve işçiler arasında sohbetleri dinlenir olmuştu. Özellikle çalıştığı oksijen fabrikası işçileri ondan duydukları her kelime karşısında adeta pür-dikkat kesiliyordu. Çaresizliklerine çare oluyordu, kafalarını aydınlatıyordu, Ahmet'in kelimeleri. Artık her öğle tatilinde Ahmet ile Hasan'ın etrafını sarıp bişeyler yapabileceklerini bilmenin verdiği güçle onları sorulara boğuyorlardı. Ahmet ile Hasan bugünkü sohbette sendikaları anlatmaya karar vermişlerdi. İşçilerin dayanılmaz koşullarının ancak örgütlenmekle, güçlerini birleştirmekle iyileşebileceğini, yaşadıkları deneylerden biliyorlardı. Onlara anlatır, kavratırlarsa onların da azimle bu işe girişeceklerini biliyorlardı.

İşçiler de kötü yaşam ve çalışma koşullarından bunalmışlardı. Onlar da bir şeyler yapmanın gerekliliğine inanıyorlardı. Bu koşullar iyileşmezse yaşamlarının daha da kötüleşeceğini, her gün daha iyi görüyorlardı. Sendikayı da biliyorlardı, sendikayı bilmeyen oldukça azdı. Ama neyi nasıl yapacaklarını bilmiyorlardı. Yani güçlerinin farkında değillerdi.

Ahmet ile Hasan lokantadan çıkıp kahveye girer girmez etrafını sardılar. Bir masaya oturdular, çaylarını söylediler. Her yandan borçlarını ödeyemedikleri, evlerinde sıcak bir kap yemeğin pişemez olduğunu, çocuğunu doktora götüremediği, çalıştığı bölümün çok tozlu olduğunu ve bu nedenle geceleri çok öksürmeye başladığı vb. yakınma sesleri gelmeye başladı yine. Ama bu kez bir şeyler yapalım sesleri de geliyordu. Ahmet de zaten anlatmaya hazırды. Bir yandan çayını içerken, diğer yandan anlatmaya başladı.

— “Arkadaşlar, görüldüğü gibi bizim koşullarımız çok kötü, iki yakamızı bir araya getiremediğimiz gibi, ölesiye de çalışıyoruz. Çalışma koşullarımız sağlıksız ve hiçbir iş güvencemiz yok. Her an birimiz iş kazasında ölebiliriz. Bu durumu düzeltmenin bir yolu elbette vardır. Koşulları az çok yaşanılır hale getirmek, bir anlamda bizim elimizdedir.

Nasıl mı diyorsunuz?

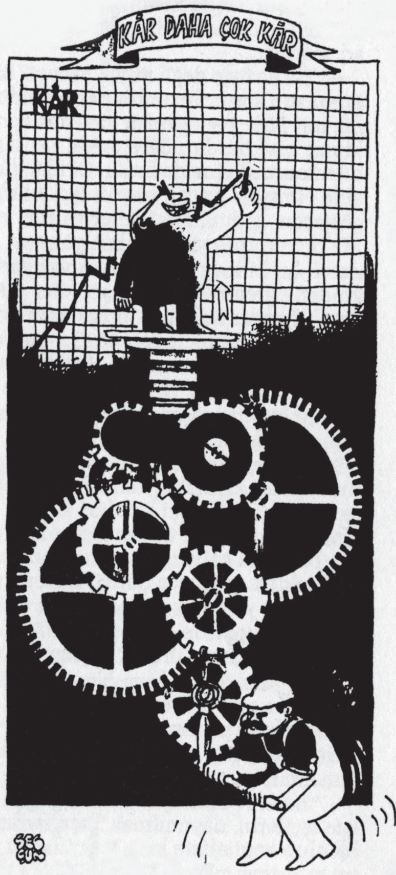
Şöyle etrafımızdaki büyük fabrikalara bakalım. Onların durumu bizden oldukça iyi. Daha iyi koşullarda çalışabiliyorlar. Elbette onlar da sömürülüyor. Durumları bizden iyi ama bu, sömürüyü ortadan kaldırmıyor. Sıkıntıları her zaman sürüyor. Sadece, bizim kadar kötü değiller. Normalde olması gereken koşulların çok gerisindeler, ama bilinçli ve örgütlü çabalarıyla bir sürü sorunlarını çözümlenmiş durumdalar. Peki onlar bu duruma nasıl ulaştılar? Onların patronu çok mu insancıl acaba?

Elbette hayır. Hiç bir patron işçilere gerçekten acıyıp onlara haklar vermez. Onların yaşama ve çalışma koşullarını düzeltmez. Bunu yapması, kendi kendini inkar etmesi, yani bindiği dalı kesmesi demek olur. Her insan gibi o da kendi bindiği dalı kesmez. Patron işçilere bazı haklar tanımakla, onların az da olsa insanca yaşamalarını sağlamakla, neden bindiği dalı kesmiş olsun diyeceksiniz?

Patronun işçiye hak tanınması, bindiği dalı kesmesi demektir arkadaşlar.

Çünkü patronun tek bir amacı vardır, o da kar etmek. Kar etmeden yaşaması olanaksızdır. Patronun tek bir amacı var, o da sürekli büyümek, sermayelerini arttırmaktır. Bu sermayeyi nasıl arttıracak? Hiç kuşkusuz çalışanların, yani işçilerin emeğine daha fazla el koyarak. Çünkü sermaye denilen bu para ve makinalar, işçilerin emeğinin biriktirilmesiyle oluşmuştur. Büyümesi de ancak bu emeğin patron (kapitalist) tarafından biriktirilmesiyle olacaktır. Onun için sermaye, biriktirilmiş emek ürünüdür diyoruz. Biraz daha açalım isterseniz. Bazılarınız tam anlamadı galiba.

Bir ayakkabıcı düşünelim. Bu ayakkabıcı üç-dört işçi çalıştırıyor. Bu işçiler olmazsa hiçbir şey üretemez. Yani ayakkabı yapamaz. Demek ki işçilerin emeği olmazsa sermaye hiçbir şey üretemez. O zaman üretim gerekiyor. Üretim için de işçinin emeği gerekir. Patron, yani kapitalist işçilerin ürettiği ayakkabıları satarak kazanacak. Ve bunun yanında işçiye de belli bir ücret verecek. O zaman ne oluyor? Patron işçinin ürettiğinden bir bölümünü, işçinin ertesi gün tekrar üretmesi için ona veriyor. Çünkü işçinin ertesi gün tekrar üretmesi için harcadığı gücü, enerjisi tekrar kazanması lazım. Yani yemesi içmesi lazım, güç

toplaması lazım. Onun için işçinin ürettiği değerın bir miktarını işçiye geri veriyor. buna ÜCRET diyoruz. Geriye kalanı ise kendisi alıyor. Patronun el koyduğu bu emeğe ARTIK-DEĞER (artık-emek) denir. Patron bu artık-değeri her gün alır ve belli bir miktara ulaştığında, bununla yeni makinalar alır, yatırım alanını ve işçi sayısını genişletir. Ve bu yeni makinalarla daha çok üretir. Ürettikçe daha çok artık-değere el koyar. Artı-değer büyüdükçe patronun işini büyütmesi de mümkün olacak."

— "Çok doğru söylüyorsun Ahmet oğlum. Ben otuz senedir şehirdeyim, çok iş değiştirdim. Onun için bilirim. Bundan yaklaşık on sene önce, bir civata atölyesinde çalışıyordum. Topu topu 7 işçiydik. Patron ilk işini yapıyordu ve bizim ücretler çok düşük, çalışma koşulları da çok kötüydü. Biz hep yokluk çekerken, patron üç sene sonra daha çok civata yapan bir makina aldı. İki yıl sonra da Gebze'de yeni bir atölye açtı. Tabii daha büyüğünü. Şimdi düşünüyorum da, patronun kendisi hiç çalışmıyordu. Hep biz çalışıyor, civataları biz üretiyorduk. O halde neden biz hep yoksullaştık da, patron zenginleşti? Neden olacak besbelli bizim ürettiğimiz civataları satarak. Biz ürettikçe o sattı ve kar etti. Demek ki patronun bu karı, bizim emeğimizin el konulan, yani bize verilmeyen bölümü oluyor. Yani Ahmet'in dediği Artı-Değer..."

— "Evet öyle Şakir dayı. Tabi burada, patronun işçiye verdiği miktarın çok az olduğunu da belirtelim. İşçinin yaşamını sürdürmesi, ertesi gün tekrar üretmesi için verilen bu ücret, en az miktardır. Çünkü işçiye ne kadar az verirse, kendisinin elinde o kadar fazla kalacak.

Gördüğümüz gibi, patronun bize verdiği maaş, bizzat bizim ürettiğimiz çok az bir bölümünün bize geri verilmesinden başka bir şey değil. Geri kalanı ise, kendisi almaktadır. İşte sömürü böyle gerçekleşiyor. Patron bize ne kadar az verirse, kendisi o kadar çok alacağından bize insanca yaşamamız için gerekli ücreti kendi kendine vermez. Nitekim vermiyor da."

— "Patron bizim haklarımızı kendi kendine vermez, iyi güzelde, burada birçok fabrika var, bazılarında işçilerin durumu bizden daha iyi, bazılarında da daha kötü. bu nasıl oluyor?"

— "Güzel bir noktaya değindin Hüseyin dayı, patronun kendiliğinden işçiye fazla ücret vermesi, onun çalışma koşullarını

iyileştirmesi mümkün olamayacağına göre, büyük fabrikalardaki işçilerin durumlarının bizimkinden iyi olmasını neye bağlayacağız? Hiçbir kapitalist, işçiye acıyıp insafa gelmeyeceğine göre, onların patronu da insafa gelmemiştir. O halde onlar kendi durumlarını nasıl düzeltmişlerdir?

Bu sorunun tek cevabı var. O da birlik olmak, tek vücut olmak ve insanca yaşamının koşulları için mücadele etmek. Bu nasıl olacaktır? Diğer işçiler bunu nasıl başarmışlardır?

Bugün durumu bizden iyi olan işçiler de, ilk zamanlar bizim gibiydiler. Hatta bizden de kötü durumdaydılar. Yalnız bizim ülkemizde değil, bütün dünyada işçiler ilk başlarda çok kötü şartlarda çalışıyorlardı, korkunç bir sömürü altındaydılar. Kapitalist ilk fabrikalarını kurup işçi çalıştırmaya başladıkları günden beri, işçilerin durumu utanç vericiydi. En az 18 saat çalışıyorlardı. Ücretleri çok düşüktü. Çalıştıkları yerler tamamen sağlığa zararlı durumdaydı. Her gün iş kazaları oluyor, onlarca, yüzlerce işçi ölüyordu. İşçiler bu duruma karşı elbette sessiz kalmadılar. Bu aşağılık öldürücü koşullara isyan ettiler. İsyân ettiler ama bilinçsiz olduklarından gerçek sorumluyu görmüyorlardı. Bu utanç verici koşulların nedenini yeterince bilemiyorlardı. Önceleri, acımasızca sömürü, yoksulluk ve işsizliğin nedeninin üretimde kullanılan yeni ve gelişmiş makinalar olduğunu sandılar. Onun için sömürden, utanç verici koşullardan kurtulmanın yolu olarak makinaları parçalayıp yok etmeyi seçtiler. Ama çok geçmeden anladılar ki, kendi durumlarının sorumluları makinalar değil. Nasıl olabilirdi, yaptıkları bu aracın kendilerini bu denli acımasızca sömürmesi? Ayrıca onlar makinaları parçalamakla kurtuluşun olmadığını da bizzat yaşayarak gördüler. İşsiz, güçsüz, açlıktan ölmeye terk edildiler. Patron yeni makinalar aldı ve başka işçiler çalıştırmaya başladı. Bu onlara öğretti ki, bu kötü durumlarının sorumlusu makinalar değil. Makinaları onlar yapmıştı ve onları çalıştırmak, kendilerinin tek yaşama aracıydı. O zaman dikkatlerini başka yöne çevirdiler. Makinaların sahibi kapitaliste, yani patrona. Çünkü o, gün geçtikçe zenginleşiyor, hiç çalışmadan yeni yeni fabrikalar kuruyordu. Hem de daha büyüklerini. Anladılar ki, patron bu fabrikaları bizim ürettiğimiz değeri biriktirerek kuruyor. Ve bizim açlık ve yoksulluğumuzun tek nedeni, onun yeni fabrikalar kurmak için emeğimizi gasp etmesidir. Bizzat kendi ürettiklerinin kölesi olmuşlardı.

Bunu anlamaları önemli bir ilerlemeydi.

İşçiler kendi açlık ve yoksulluklarının sorumlularını görmüşlerdi. Fakat ona karşı mücadelenin nasıl olacağını henüz bilmiyorlardı. Önceleri tek tek işçiler olarak patrona karşı çıktılar. Koşullarının düzeltilmesini, ücretlerinin arttırılmasını istediler. Fakat bu karşı çıkışları kapitalist tarafından rahatlıkla bertaraf edildi. Patron karşı çıkan işçileri işten atarak, cezalandırarak etkisiz kılıyordu. Çünkü geride bir lokma ekmek için sırada bekleyen sayısız işsiz vardı. Yeni yeni makinalar ürettikçe, bir kaç işçinin yapacağı işi, bir işçi yapar olmuştu. Diğerlerini artık işe yaramadığından kapı dışarı ediyordu. Ayrıca kırdan kente süregelen göçlerle yığınla işsiz olmuştu. Böylece kapitalistler için büyük bir işsizler ordusu olmuştu. Bu da kapitalistlere, işçileri istediği şartlarda çalıştırma fırsatı veriyordu. Bu durumu bugün çevremizde sıkça görebiliriz. Her adım başı rastladığımız kahvelerdeki yığınla insan işsiz durumda bekliyor. Yüz kişilik bir iş ilanı için binlerce kişinin sıraya girmesi, bu işsizler ordusunun oluşmasındandır.

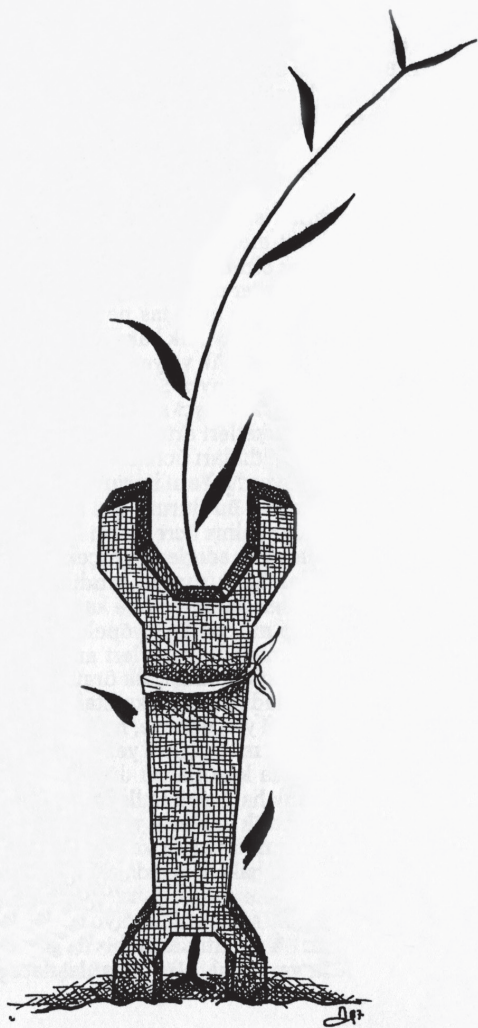
İşte bu nedenle tek tek karşı çıkarak ya da patrona yaranarak durumu düzeltmenin imkansız olduğunu anladılar. O zaman tek çarenin birleşmek olduğunu kavradılar. Üretimdeki güçlerinin farkına vardılar. Bu çok önemliydi. Her şeyi üretenin, makinaları, patronun tüm zenginliğini üretenin kendileri olduğunu, kendileri üretmezse patronun gücünü yitireceğini, zenginliğini sürdüremeyeceğini anlamaları çok önemliydi. Bu, onların kendi güçlerinin bilincine varmalarıydı. Herşeyin yaratıcısı olan kendileri, eğer birleşirse, tek vücut olurlarsa patronu dize getirebilirlerdi. Çünkü patronun gücü, kendilerinin ürettiğine el koymasından ileri geliyordu. Onlar durursa hayat da duracaktı. İşçilerin bu bilince **KENDİLİĞİNDEN BİLİNÇ** diyoruz. Kendiliğinden bilinç dememizin nedeni, bunu bizzat yaşayarak, deneylerden geçerek, kendi kendilerine elde etmeleridir. Kimse tarafından ortaya çıkarılıp onlara verilmemiştir. Onlar kendileri yaşayarak bu bilince ulaşmıştı. Kendiliğinden bilinç dememiz bundandır. İşçiler bu gerçeği anlayana kadar çok acı çektiler."

— "Biz de öyle değil miyiz Ahmet? Biz de öyleyiz. Biz de tüm yoksulluğumuzun sorumlusunun patron olduğunu kendi kendimize öğrenmedik mi? Birleşmek gerekir kararına kendi kendimiz varmadık mı? Elbette kimse bize bunları öğretmedi. Kendimiz öğrendik bunları.

Tabi bizim durumumuz yine de farklı. Çünkü günümüzde işçi sınıfı birçok başarı elde etmiştir. Ancak bugün işçi sınıfının bir bilimi vardır, işçilere yol gösteren, aydınlatan ilkeler vardır, yaşanmış deney-tecrubeler vardır. Biz çevremizde yaşananları görerek, duyarak ya da birilerinden öğrenerek bu bilince daha çabuk varıyoruz. Ama temelde yine de kendiliğinden öğrenme ağır basıyor. Her gün gördüğümüz birçok olaydan çıkarabiliyoruz bunları. Gerçek anlamda hala kendimizi tanımıyoruz, sınıf olmanın bilincinden uzağız, bunu da bize bizim bilimimizi okuyup bulan aydınlar verecektir. Bizim kendi kendimize ulaşacağımız bilinç, ancak birlik olma ve mücadele etme bilincidir. Kendiliğinden bilinçle bunun ötesine geçemeyiz. Çünkü bunun ötesi bilgiyi, öğrenmeyi, yaşamın yasalarını bilmeyi gerektirir.

Sanayi geliştikçe işçilerin sayısı da gün geçtikçe artıyordu, artıyor. Yalnız sayıları artmakla kalmıyor, gelişmiş makinaların üretimiyle, aynı zamanda büyük işçi kitleleri fabrika içinde bir araya da geliyor. Sanayinin gelişmesiyle üç-beş işçi çalıştıran atölyelerin yerini binlerce işçinin birarada çalıştığı fabrikalar alıyor. Bu da işçilerin güçlerini muazzam şekilde arttırıyor. Çünkü işçilerin gücü kalabalık olmalarında ve üretimi toplu yapmalarındadır. Eğer onlar birlik olur, patronun karşısında dikilirlerse patronu dize getirebilirler. Çünkü patron bütün işçileri işten atamaz. Atarsa üretim yapamayacağından kendi de kazanamaz, kar edemez. Ama tek tek karşı çıkmaları durumunda pekala işten atılabilir. Gördüğümüz gibi işçilerin gücü, kalabalık olmalarındadır. Birleşir ve üretmezlerse patronu dize getirebilirler. Bunu yapabilmenin yolu da güçlerini birleştirip mücadeleyi sürekli kılacakları bir örgütlenmeye sahip olmaktan geçmektedir."

— "Hasan arkadaşın da dediği gibi birlik olup, örgütlenmek gerekir. İşte işçilerin, dayanılmaz koşullardan kurtulmasının tek yolunun birlik olup kapitaliste karşı üretimdeki güçlerini bir araya getirmeleri sonucu ortaya çıkan örgüte **SENDİKA** diyoruz. Buraya kadar, konuşmalarımızdan da çıkarabileceğimiz gibi **SENDİKA** işçilerin dayanılmaz çalışma ve yaşam koşullarından kurtulmak, kendi durumlarını iyileştirmek, ertesi gün tekrar çalışabilmek için gerekli enerjiyi alabilmesine, soyunu devam ettirmesine yetecek bir ücret almak için, ailesini ve çocuklarını geçindirebilmek için çalıştığı işyerinin sağlıklı hale getirilmesini sağlamak için güçlerini birleştirdikleri örgütler olarak ortaya çıktılar. İşçilerin,

buldukları koşullarda yaşamlarını devam ettirebilmeleri için gerekli ücreti alabilmeleri için kurulmuşlardır. Bu sayadedir ki, sendikaların olduğu fabrikalarda sömürü daha sınırlanmıştır, sınırlandırılabilmesinin koşulları doğmuştur. Bugün çevremize baktığımızda da görebileceğimiz gibi, aynı işi yapan iki ayrı işyerinde ücretlerin farklı olmasının nedeni, birinde sendikanın olması, diğerinde ise böyle bir şeyin olmamasıdır. Örneğin bizim fabrika ile JETAŐI ele alalım, ikimiz de oksijen üretiyoruz. Aynı işi yapıyoruz. Ama onların sendikası olduğu için ücretleri bizim iki katımız. Aynı zamanda sosyal hakları da var. Bizde hiç olmayan yemekhane, çocuk yardımı, yakacak yardımı, vb. bir çok şeye onlar sahip. İşyerleri de daha temiz ve kaza ihtimali az. İşte bunu onlara sağlayan sendika olmuştur. Sendika ile güçlerini birleştirip patronunun karşısına dikilmişler ve "biz şu şu şartlarda üretim yaparız, vermezsen üretmeyiz, makinaları durdururuz. O zaman sen de kazanamazsın. Bizim yarattığımız değerden biraz fazla pay ver bize" demişler ve gerektiğinde de greve gidip haklarını almışlar. Ama biz böyle yapmamışız. Gücümüzü birleştiren bir örgütümüz olmadığı için, sıkı sıkıya kenetlenmediğimiz için patron istediği gibi bizi sömürüyor.

Buradan sendikaların birinci özelliğini çıkarabiliriz. **SENDİKALAR İŐİŐLERİN EKONOMİK MÜCADELE ÖRGÜTLERİDİRLER.** Nedir ekonomik mücadele?

EKONOMİK MÜCADELE: İŐİŐlerin yaşama ve çalışma koşullarını iyileştirmek için verdiği mücadeledir. Ekonomik mücadele; iřiŐilerin daha iyi ücret, daha iyi sosyal yardım, sağlıklı çalışma koşulları için verdikleri mücadeledir. Kısaca sömürüyü sınırlandırma mücadelesidir. İŐİŐlerin yaşadıkları çağın nimetlerinden az da olsa yararlanabilmeleri, çocuklarının eğitimini yaptırabilmeleri için, kendilerini ayakta tutabilmeleri için, işi kazalarını önlemek için verdikleri mücadeledir. Yani bizim bugün verdiğimiz mücadelenin bir parçasıdır. Nedir bugün istediklerimiz? Daha yüksek ücret, yemek, yakacak ve çocuk yardımı, kıdem tazminatı hakkı, işyerlerinde kazalara karşı önlem alınması, sigorta hakkı, ikramiye, fazla çalıştırmaların kaldırılması, işten atılmaların durdurulması, vs. vs. Bunları çoğaltabiliriz. İşte bizim bu mücadelemize ekonomik mücadele denir. Ve bu sendika vasıtasıyla verilir. Yaşayarak da gördüğümüz gibi tek tek birşey yapamıyoruz. O zaman bir araya gelip gücümüzü birleştirmekten başka çare yok.

Durumu bugün bizden daha iyi olan işçi kardeşlerimiz böyle yaptılar. Birbirlerine kenetlendirler ve daha güçlü şekilde mücadele ettiler.

Ekonomik mücadele süreklidir. Çünkü patronun kar etme arzusu hiç bitmez. Bugün bize biraz zam yapmak zorunda kalırsa, yarın hemen fabrikasında üretilen mala zam yapar. Böylece karının düşmesini engeller. Bu kez biz tekrar zam isteriz. Yaşamımızı günün koşullarına göre, normal sayılacak bir şekilde devam ettirmemizin tek yolu var, o da sürekli mücadeledir. Bu mücadelenin örgütü olan sendikalarımızı güçlü kılmaktır. Ekonomik mücadele bizi sömürden tamamen kurtarmaz. Ama sömürüyü azaltır. Yaşam ve çalışma koşullarını az da olsa iyileştirir.

— "Yani demek istiyorsun ki Ahmet, sendikalar işçilerin ekonomik durumlarını düzeltmek için kuruldu. Ama anlattığın gibi, hep aynı yerde dolaşmak olmuyor mu? Biz ücretlerimize bir parça zam alıyoruz, karşısında işverenler mala zam yapıp, bizi yine yoksulluğa mahkum ediyorlar. Aynı hamam aynı tas, ne değişiyor?"

— "Evet Hüseyin dayı, işk bakışta anlattığın gibi gözüküyor ama; böyle bakmak elbette eksik ve yanlış. Sendikaları yalnız ücret arttırmanın aracı olarak ele alamayız. Sendikaların ilk ortaya çıkmalarında amaçları böyle olmuş, ama işçi sınıfının mücadelesi geliştikçe ve bilinçlendikçe yalnızca ücretleri arttırmanın kurtuluş olmadığını da anlamaya başladı. Çünkü aldıkları ücretler, işverenin yaptığı zamlarla tekrar geri alınıyordu. Yani burjuvazi bir şey kaybetmiyor, işlerini keyfince yürütüyordu. Bu durum işçi sınıfının mücadelesine yeni biçimler getirdi. İşçiler yalnız ücret artışı için değil, esas olarak, kapitalist düzene karşı mücadele ederlerse gerçekten kurtulacaklarının farkına varmaya başladılar. Bu durumda, sendikaların mücadelesi de zenginleşti. Sendikalar; işçileri kapitalistlere karşı savunan örgütler olarak, kapitalist düzene karşı mücadeleye yöneldiler. Böylece sendikaların yapması gereken işler genişledi, görevleri arttı.

İşçiler kapitalistlere karşı, ilk örgütlerini kur up, hakları için mücadele etmeye başladıklarında; kapitalistler bu kez, devlet aracılığıyla işçilerin örgütlerini yok etmeye, haklarını ellerinden almaya başladılar. O zaman işçilerin mücadelesi yeni biçimler kazandı. Şunu anladılar ki, yaşam ve çalışma koşullarını düzeltmek için en başta örgütlenme ve diğer demokratik haklarını kullanabilecekleri ortam gerekir. Demokratik

hakların yasalarca da güvenceye alınması gerekir. O zaman da, zorunlu olarak kapitalist devlete karşı mücadeleye başladılar. Gasp edilen haklarını elde etmek, örgütlenmelerini güçlendirmek, kapitalistlerin saldırılarını durdurmak için verdikleri mücadeleye de **DEMOKRATİK MÜCADELE** diyoruz."

— "Ahmet'in bu anlattıklarını biz geçen gün Selim'le konuşmuştuk ve şu sonuca varmıştık: Hemen anlaşılacağı gibi ekonomik mücadele ile demokratik mücadele içiçedir. Biri olmadan diğeri olmaz. Ekonomik mücadelede başarılı olmak için, demokratik haklara, yani örgütlenme hakkına, mücadele araçlarına sahip olmak gerekir. Bu nedenle bu iki mücadele biçimi birbiriyle bütünleşmiştir. Ve ikisine birden **EKONOMİK-DEMOKRATİK** mücadele denir.

İşçi sınıfının bir diğeri mücadelesi de, **İDEOLOJİK** mücadeledir. İdeolojik mücadele olmadan işçilerin ekonomik-demokratik mücadeleyi başarıyla yürütmeleri olanaksızdır. İsterseniz önce kısaca ideolojinin bir tanımını yapalım:

İDEOLOJİ: Toplumdaki mülkiyet ilişkileri tarafından koşullanan belli sınıf çıkarlarını dile get ni etkileyip yön veren, değer yargıları ve düşünce şekilleri yaratan felsefi, dinsel sanatsal... toplumsal düşünceler sistemidir. Şöyle basitçe ifade etmeye çalışırsak, insanın davranışlarına yön veren düşünce yapısıdır, diyebiliriz. Örneğin kapitalistler burjuva ideolojisine göre, proleter de işçi sınıfı ideolojisine göre davranırlar. İdeoloji toplumdaki mülkiyet ilişkileri tarafından belirleniyor. Örneğin kapitalist toplumda kapitalistlerin çıkarları, onun düşüncelerine, duygularına, davranışlarına yön veriyor. Dolayısıyla onun ideolojisi, dünyayı değerlendirmesi, değer yargıları, inançları buna göre biçimlenmiştir. Ama proleteryanın çıkarları tam tersi olduğundan, proleteryanın ideolojisi de burjuva ideolojisinin tam tersidir. O da proleteryanın sınıf çıkarlarını yansıtır değil mi Selim?"

— "Öyle Hasan, patronun yararına olan işçinin zararınadır. Çünkü patron, patron gibi yaşar, patron gibi yaşadığı için de patron gibi düşünür. İşçi de işçi gibi düşünür. Patronun düşünceleri ile işçilerin düşünceleri birbiriyle uzlaşmaz, birbirlerinin tersidir. O zaman burjuvazinin ideolojisi burjuvazinin mülkiyetini savunur, proleteryanın ideolojisiyle de toplumun çıkarlarını savunur."

— "Şimdi daha anlaşılır bir biçimde açıkladın Selim arkadaş. Her sınıfın bir ideolojisi olduğu gibi proletaryanın ve burjuvazinin de ideolojisi var. Sınıflı toplumlarda egemen olan düşünce, sömürücü sınıfların düşünceleridir. Kapitalistler beşikten mezara kadar, insanların kendi çıkarlarına hizmet edecek şekilde düşünmesini ve davranmasını ister. Elinde bulundurduğu eğitim ve kültür kurumları, kitle ve haberleşme araçları (TV, radyo, gazete, sinema ve her türlü sanatsal etkinlikler, çeşitli yayınlar) ile, emekçileri kendi ideolojisinin etkisinde bırakmak ister. Böylece onların kendi çıkarlarını görmelerini engelleyerek, sömürü ve sefalete razı olmalarını sağlamış olur. Üretim araçları üzerindeki mülkiyetini haklı göstermeye, emekçilerin emeklerine el koymalarının normal ve olması gereken bir şey olduğunu kitlelere sürekli aşılar. "Çalışan kazanır", "kapitalist patron olmazsa işçi aç kalır", "her koyun kendi bacağından asılır", "böyle gelmiş böyle gider", "beş parmağın beşi bir olmaz" vb. vb. diye tekrarlar dururlar. Tüm bu sözlerin amacı, düzenlerini meşru kılmaktan, sömürüyü doğal bir şey gibi göstermeye çalışmaktan başka bir şey değildir."

— " "Her koyun kendi bacağından asılır" dedin de aklıma geldi, Ahmet. Bununla ilgili bir hikaye vardır. Baba ile bireyci olgu arasında geçer. Oğul kendi çıkarlarını toplumun çıkarlarının üzerinde tutar ve hep "her koyun kendi bacağından asılır" der. Sonunda ise toplumun çıkarlarını savunan baba üstün gelir. Onun gibi burjuvazi de sonunda kendi bacağından asılınca görececek hanyayı konyayı..."

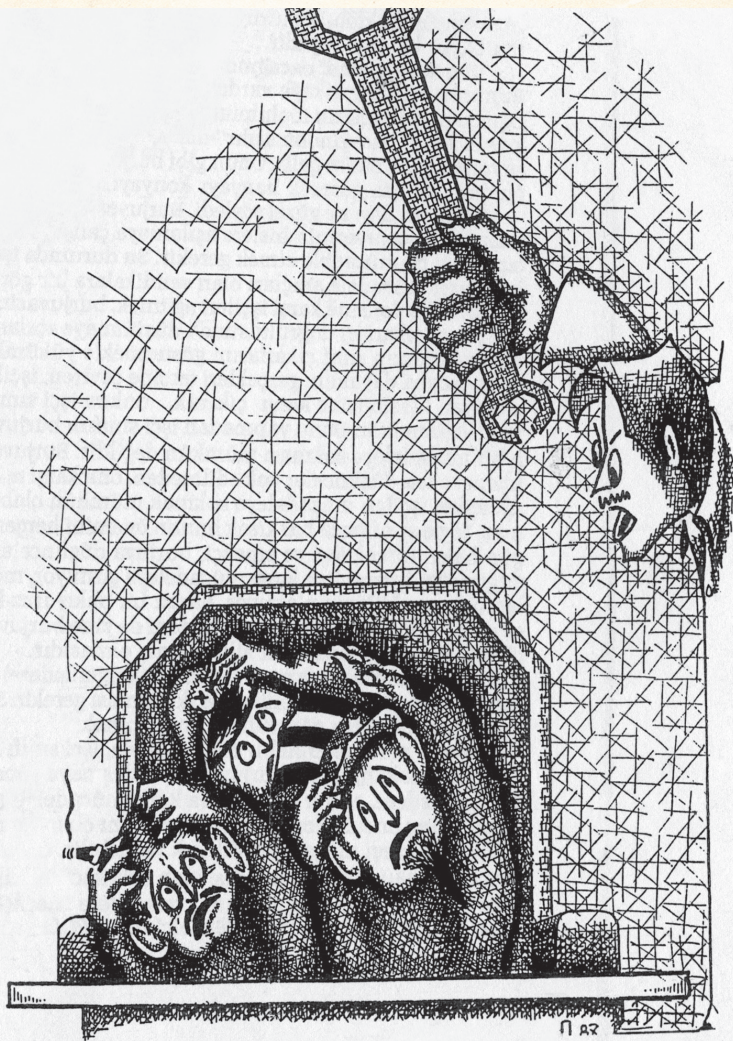
— "Hüseyin dayı ne güzel söyledi. Burjuvazinin kendi bacağından asılması için burjuvazinin bizlere aşlamaya çalıştığı bu bireyci düşüncelere karşı da mücadele etmek gerekir. Bu durumda işçilerin, kapitalistlere karşı mücadele araçları olan sendikalara bir görev daha düşüyor: Burjuva ideolojisine karşı işçileri eğitmek, burjuvazinin işçi ve emekçileri kendi çıkarları doğrultusunda düşünmeye zorlamanın önüne geçmek ve onların sınıf çıkarlarını göstermekle yükümlüdürler. Burjuvazinin yalana dayanan, gerçekleri tersine çeviren, işçileri düşünmekten alıkoyan ideolojisine karşı çıkarak, onlara işçi sınıfının bilincini vererek eğitmelidir. Bunu yapmadan işçi sınıfını burjuvaziye karşı kararlı bir mücadeleye sokması mümkün değildir. Burjuvazinin çıkarlarına hizmet eden düşünceler yok edilmeden, ona karşı mücadele bilinci verilmeden işçileri mücadeleye sokmak mümkün olabilir mi?"

Elbette olmaz. Şöyle etrafımıza bakarsak bunun önemini hemen anlayabiliriz. Bugün halen birçok işçi ve emekçi, burjuva düşüncelerinin etkisinde olduğundan, işverenlere karşı mücadeleye girmiyor, mücadele için örgütlenmek gerektiğini anlamıyor. Bazen bir bakıyoruz ki bilinçsiz işçilerce grevler bile kırılıyor. Bunun nedeni de yine burjuva düşüncelerin işçilerin üzerinde tamamen silinmemiş olmasıdır.

Bu nedenle sendikaların işverenlere (kapitalistlere) karşı mücadele etmesi için, işçileri sınıf bilinci ile donatması gerekir. Sınıf bilincine ulaşmış önder işçilerin görevidir bunu yapmak.

İdeolojik mücadelenin bir diğer yanı da, işçi sınıfı mücadelesini yanlış yollara sokan, onları burjuvazi ile uzlaşma yöneltten oportünist ve revizyonistlere, sekte anlayışlara karşı mücadele etmektir. Doğru devrimci bilinç ancak, hem burjuvaziye hem de işçi sınıfı içindeki yanlış eğilimlere karşı mücadele edilerek verilebilir. Gerçekten sınıfın çıkarlarını savunan, sınıfın sendikası olan devrimci sendikalar, ideolojik mücadeleyi ekonomik-demokratik mücadele ile birlikte ele alırlar.

İşçi sınıfının üçüncü mücadele biçimi ise **POLİTİK MÜCADELE**'dir. Politik mücadele iktidar mücadelesidir. Yani burjuvazinin egemenliğine son verip kendi egemenliğini kurma mücadelesidir. Üreten biz olduğumuza göre yöneten de biz olmalıyız; işçiler bunun mücadelesini temel almalı ve sürekli kılmalı. Hüseyin dayının belirttiği ve bizlerin de her gün yaşadığı gibi ekonomik-demokratik mücadele sömürüyü ortadan kaldırmıyor. Ancak belli ölçülerde sınırlıyor. Çünkü kapitalist düzenin özünde vardır sömürü. O ortadan kalkmadan sömürü ortadan kalkmaz. İçi ve emekçiler de hep sömürülür. Bundan kurtulmanın tek yolu, sömürücü düzene son vermektir. Bu ise kendi kendine olmaz. Burjuvazi rahat koltuğundan kendiliğinden inmiyor. O zaman tek yol var; o da burjuvaziyi zorla indirmek yerinden. Gerçekten sömürüden kurtulmanın yolu budur. Biz bir taraftan günlük yaşamımızı düzeltmek için ekonomik mücadele verirken, diğer yandan sömürüye kesin olarak son verme mücadelesini de vermeliyiz. İşçilerin gerçek örgütü olan sendika bunu yapmak zorundadır. Vermezse işçi sınıfının çıkarlarını savunmuyor demektir. Gerçi bu iş esas olarak sendikanın altından kalkabileceği bir iş değildir, ama sendikalar işçileri buna hazılamalı, yol göstermelidir. İşte bizler sendikayı böyle ele almalıyız. Burjuvazi ve onların uşaklarının "sendikalar siyaset" sözleri bizleri ebediyen köle

gibi çalıştırmayı amaçlıyor. Eğer sendikalaşacak sendikamız böyle bir devrimci anlayışla mücadeleye bakmalı ve siyasi mücadele de üzerine düşeni yapmalıdır.

— "Burjuvaziye zorla indirmek diye söz ettn, Ahmet; bu nasıl olacak? Yani bunu sendikayla mı yapacağız?"

— "Hayır Şakir dayı, sendikalar da birer sınıf örgütü olmalarına rağmen, ortaya çıkış amaçları ve yapıları farklı olduğu için, direkt politik iktidar mücadelesi veremezler. Politik mücadeleyi işçi sınıfı partisi verir. Sendikalar kitle örgütleri olduğundan, direkt iktidar mücadelesi veremez. Çünkü işçilerin sendikalarda yer almalarının ilk şartı, kapitaliste karşı mücadele etmenin gerekliliğini anlamasıdır. Bu ise, her bilinç düzeyinden işçilerin bir araya gelmesi demektir. Yani henüz kapitalist sömürüye son vermenin gerekliliğini anlamamış, işçilerin de varlığı demektir. Böyle bir yapının da doğrudan iktidarı alma mücadelesi veremeyeceği açıktır.

Fakat bu sendikaların siyasi mücadele vermeyecekleri, siyasi amaçları gütmeyecekleri anlamına gelmez. Sendikalar; yapıları elverdiği oranda işçileri siyasal mücadeleye sokar, onları siyasal mücadele içinde eğitir. Bunu işçi sınıfı partisinin önderliğinde, işçilerin ekonomik-demokratik mücadelesi ile siyasal mücadeleyi kaynaştırarak yapar."

— "Yani, senin anlayacağın Şakir dayı, Ahmet'in dediği gibi sendikalar, bünyesinde topladıkları işçilere, ekonomik-demokratik mücadele ile kurtuluşun gerçekleşemeyeceğini, baskı ve sömürünün ortadan kalkmayacağını da anlatmak, kavratmak zorundadır. Çünkü ne kadar iyi bir toplu iş sözleşmesi, ne kadar yüksek haklar elde ederse etsin, ekonomik mücadele ile günlük yaşamını ne kadar iyileştirirse iyileştirsin; üretim araçlarını elinde bulunduran kapitalistler kar'ını korumak için yaptığı zamlarla, devlet zoruyla haklarımızı gasp etmeleriyle durumu tekrar eski haline çevirebilirler. Sömürüden ve yoksulluktan yine kurtulunamaz. Sendika, işçileri eğiterek siyasi mücadeleye katılmalarına yardımcı olur, yani böyle olması gerekir değil mi?"

— "Evet Selim arkadaş. Sendikaların en temel görevlerinden biridir bu. Gerçekten sınıfın çıkarlarını savunan, sınıfın sendikasının temel görevi, işçi sınıfının ekonomik-demokratik, ideolojik ve politik

mücadelesini bir arada ele almaktadır. Sendikaların ekonomik-demokratik örgütler olarak ortaya çıkmaları; onların politik mücadelede üzerlerine düşen görevleri yerine getirmelerine engel değil. Tam tersine bu bir gerekliliktir. İşçi sınıfının sınıf bilinçli işçileri tarafından oluşturulan sendikalar, eğer gerçekten sınıfını savunuyorsa her şeyden önce kapitalist sömürüden kurtulmak için görevlerini yerine getirmek zorundadır. Aksi durum işçileri burjuvaziye teslim etmek olur. İşçi sınıfının tamamen sömürüden kurtulması mücadelesini vermeyen bir sendika, işçileri daha başından sömürüye mahkum etmiş olur. Bugün işçi sınıfının, kapitalist egemenlikten kurtulmadan, kendi emeği üzerinde özgürce söz sahibi olamadan sömürü ve sefaletten kurtulamayacağı kimsenin reddedemeyeceği açık bir gerçektir. Ve işçi sınıfının bu sömürüye son verme yeteneğine sahip olduğu da ispatlanmış bilimsel bir gerçektir. Tüm bu gerçeklere rağmen işçi sınıfının en güçlü örgütleri olan sendikaların, işçileri sınıf çıkarları doğrultusunda eğitip, siyasi mücadeleye sokma görevinden alıkoymak ne anlama gelir? Bunun tek anlamı var, o da işçi sınıfına ihanet etmek, işçi sınıfını burjuvaziye satmaktır."

Ahmet'in söylediği gibi, işçi sınıfının çıkarlarını savunan, bunun gereği olan, sömürüden kurtulma mücadelesine yapısının elverdiği ölçüde katılan sendikaların yaptığına **DEMOKRATİK SINIF VE KİTLE SENDİKACILIĞI** denir. Buna **DEVRİMCİ SENDİKACILIK** da diyebiliriz. Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının, sınıfın çıkarlarına hizmet eden dört ilkesi vardır. Bunlar, sendikaların kitle örgütleri olmaları, bağımsız örgüt olmaları, sınıf örgütü olmaları ve demokratik örgüt olmalarıdır. Bu dört ilke birbirini tamamlayan, işçi sınıfının sömürüden kurtulma mücadelesine hizmet eden ilkelerdir. Bunları tek tek açıklayalım!

Birincisi; **SENDİKALAR KİTLE ÖRGÜTLERİDİRLER**: Daha önce konuştuklarımızı hatırlayalım. İşçi sınıfının patronlar karşısındaki tek gücü, sayılarının çok olması ve bir arada üretmeleridir. İşçiler ancak en geniş biçimde bir araya gelirlerse patronu dize getirebilirler. Parça parça veya tek tek karşı çıkmalar hiçbir işe yaramaz. Bu gerçeği her geçen gün yaşıyoruz. İşte bu gerçekten dolayı, işçi sınıfını savunduğunu iddia eden işçilerin en bilinçli kesimlerinin yer aldığı gerçek bir işçi sendikası, en geniş kitleyi toplamak için mücadele eder. Patron karşısında hakları söke söke almanın tek yolu, en geniş sayıdaki işçiyi bir araya getirmek

olduğunu bilir. Bunu bildiği için işçilerin siyasi görüşleri, dini inançları, renkleri ve mensup oldukları millete bakmadan onları tek bir yürek halinde birleştirip işçilerin bir araya gelip birleşmelerine karşı engel yoktur. Aksine bunun şartları fazlasıyla vardır. Çünkü işçilerin sorunları ortaktır. Aynı sömürü ve baskı altındadırlar. Çıkarları ortak olanların birleşmesi kadar doğal bir şey var mı? Elbette yok.

Sendikalar, işçileri patron karşısında güçlü kıldığı için işçilerin en geniş birliğini savunur. Faşist sendikalar gibi işçileri, renkleri veya milliyetlerine göre ayırmaz. Onların düşman değil kardeş olduklarını öğretir. Yine gerici sendikalar gibi, işçileri mezhepleri veya dinlerine göre ayırmaz. Bu tür tavırların işçileri bölerek patron karşısında güçsüz hale getirdiğini bilir.

Sınıf ve kitle sendikaları, işçilerin birliğini savunur. Bunu hem fabrikada; hem ülke çapında, hem de uluslararası alanda savunan, partilere göre sendikalaşmanın patrona yaradığını bildiği için, en geniş birlik uğruna mücadele eder. Üyelerine bu bilinci vermelidir.

İkincisi; **SENDİKALAR SINIF ÖRGÜTLERİDİRLER:** Evet sendikalar yalnız kitle örgütleri değil, aynı zamanda sınıf örgütleridirler. Sendikaları diğer örgütlerden ayıran temel fark; onların bir sınıf örgütü olmalarıdır. Sendikalar, işverene karşı çıkarları bir olan işçilerin sınıf örgütleridirler.

Bildiğimiz gibi kapitalist toplumda, iki temel sınıf vardır. Biri burjuvazi, diğeri de işçi sınıfıdır. Sınıf demek, üretimdeki yerleri, üretimden aldıkları pay, üretim araçları karşısındaki konularına göre oluşmuş insan topluluğudur. İşçiler, üretimdeki yerleri, sürekli üreten ama üretimden en az pay alan ve üretim araçlarına sahip olmamaları itibarıyla sınıftırlar. Ortak çıkarları ve ortak yaşantıları vardır.

İşçileri gerçekten savunan, onları gerçek kurtuluş için hazırlayan bir sendika, sınıf örgütü özelliği taşımak zorundadır. Yani sendika, diğer örgütler gibi farklı sınıflardan insanları değil, aynı sınıflardan insanları içinde toplar. Örneğin bir dernek böyle değildir. Derneğe her kesimden üye olunabilir. Bir "mahalleyi güzelleştirme derneği" veya "Kadınlar derneği"ni ele alalım. Bu derneklere her sınıftan üye alınabilir. Burjuva insan da, küçük esnaf da, dükkan sahibi de, işçi de, genç de üye olabilir; Ama sendika böyle olamaz. Eğer böyle değişik sınıflardan insanları içine alırsa; işverene karşı güçlü bir mücadele veremez. Çünkü bunlar ayrı

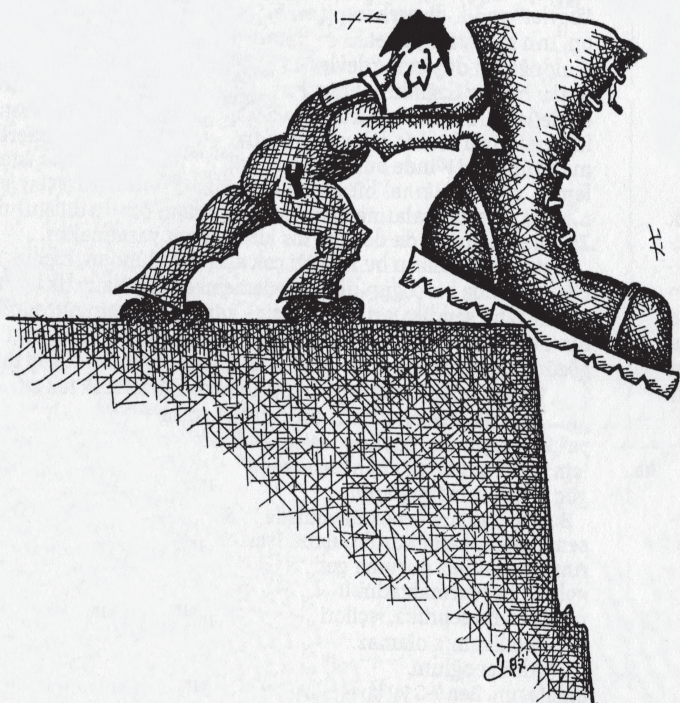

sınıflardan olduklarından çıkarları ve talepleri de farklıdır. Örneğin bir küçük esnafın talebi farklı, bir işçininki farklıdır. Çıkarları ve talepleri farklı olduğundan hedefleri de farklıdır. Farklı sınıflarla ve kişilerle-gruplarla mücadele ederler. İşçi, işverene karşı mücadele eder, öğrenci okuldaki akademik-demokratik sorunlar için mücadele eder. Tabii ki ortak mücadele edecekleri şeyler de vardır. Örneğin demokrasi için mücadelede hepsinin çıkarları birdir. Ayrıca hepsi de bu düzende ezildiklerinden birbirleriyle dayanışmaya girerler.

Üçüncüsü; **SENDİKALAR DEMOKRATİK ÖRGÜTLERDİR**: Sınıf ve kitle sendikaları demokratik örgütlerdirler. Çünkü en alt organdan en üst organa kadar, bütün yöneticileri serbest seçimle gelir ve giderler. İşyeri temsilciliğinden tutun da, sendika başkanına kadar hepsi işçilerin özgür seçimi ile oluşur. İşçiler kimin kendini en iyi savunacağına inanıyorsa onu seçerler. Böylece en yetenekli, en bilinçli, en çalışkan işçiler yönetime gelmiş olur ve işçileri canı gibi savunur.

Sendikaların demokratik örgüt olmaları, en geniş sayıdaki işçiyi sendikada birleştirmenin de temelidir. Böylece işçiler inancına, diline ve milliyetine bakmadan kendi çıkarlarını en iyi savunana seçerler, ortak çıkarlarını kim en iyi savunuyorsa onu seçerler. Her işçi yönetici olma hakkına sahiptir. Her işçi yönetim için adaylığını koyma hakkına sahiptir. İşçiler kimin kendilerini kapitalistler karşısında en iyi temsil edeceğine inanıyorsa onu seçerler, demokrasinin en iyi şekilde işlemesi için de üyelerini sürekli eğitirler. Onların çıkarlarının bilincine varmalarına ve çıkarlarına sahip çıkmalarını sağlarlar. Yine bu demokratik özelliği sayesinde ki, kapitalistler karşısında kendilerini savunamayanları görevden alırlar. Sendika ağalarının oluşmasını da engellemiş olurlar.

Sınıf ve kitle sendikalarındaki işleyişte "Demokratik Merkeziyetçilik" ilkesi geçerlidir. Bu ilkeye göre işyeri temsilciliğinden sendika başkanına kadar her yönetici seçimle göreve gelir ve seçimle gider. Bütün üyeler kendi seçtikleri kişilerden oluşan: örgütün iradesine ve kararlarına uyarlar. Kararlarda azınlık çoğunluğa uyar. Azınlığın çoğunluğa uyması sendikaların kitlesel örgütler olmalarını sağlar. Sendika üyeleri alınan tüm kararlarda söz sahibidir. Biz buna **TABANIN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMASI** diyoruz. Yani kararlar tabanda demokratik bir şekilde alınır. Alınan kararlar yukardan merkezi bir tarzda uygulanır. Aşağıdan yukarı demokrasi, yukardan aşağı merkezi bir yol izlenir.

Görüldüğü gibi sınıf ve kitle sendikaları, faşist ve gerici sendikalardan farklıdır. Faşist ve gerici sendikalarda demokrasi yoktur. Yöneticileri yukardan atanır. Bundan dolayı da işçileri savunamazlar. İşçilerin de mevcut işleyiş içinde, yöneticilere ve alınan kararlara karşı çıkma, görüş belirtme gibi hakları yoktur.

Dördüncüsü; **SENDİKALAR BAĞIMSIZ ÖRGÜTLERDİR**: Demokratik sınıf ve kitle sendikaları, sendikaların bağımsız örgüt olmalarını savunurlar. Devlet ve işverenler, sendikaları etkisiz hale getirmek için, işçileri savunamaz hale getirmek için onları devlete bağımlı kılmak isterler.

Sendikalar bağımsız örgütlerdirler ama bu politik olarak, ideolojik olarak hiçbir örgütle bağ kuramaz anlamına gelmez. Sendikalar işçileri savunan, işçilerin kurtuluşu için mücadele eden partilerle, örgütlerle elbette ki bağ kurar, onların görüşlerini savunabilirler. İşçi sınıfı partileri ile bağ kurmak sendikaların yararınadır ve gereklidir de. Bunun tersini savunmak reformist ve sarı sendikacılığı savunmak olur. Bildiğimiz gibi reformist ve sarı sendikalar "sendikalar partiler üstüdür" diyorlar. Bundaki amaç da, sendikaları güçsüz düşürmek, işçilerin gerçek kurtuluş mücadelesine katılmasına engel olmaktır.

Sendikaların örgütsel bağımsızlık ilkesi, sendikaları burjuvazi ve küçük burjuvazinin etkisinden kurtarmak için savunulmalıdır."

— "Güzel anlattın Hasan oğlum. Fakat benim kafama takılan bir sorun var. Evet kapitaliste karşı haklarımızı savunmanın, durumumuzu iyileştirmenin, bizleri gerçek kurtuluşumuz için mücadeleye sokmanın aracı sendikalardır. Fakat görüyoruz ki, sendikalarımız azıcık güç kazandığında, kapitalisti zorladığında hemen kapatılıyor ve bizler yine patronun karşısında savunmasız duruma düşüyoruz. Örneğin 12 Eylül'den önce işçilerin güçlü sendikaları vardı. Ama 12 Eylül'le birlikte bunların hepsi kapatıldı ve yöneticileri, ileri gelenleri cezaevlerine atıldı. Biz işçiler yine korkunç bir sömürüye maruz kalmaya başladık. Adeta birer köle gibi çalışmaya başladık. Kapitalist istediğinde bizim ücretimizi kesmeye, işten atmaya başladı. Hatta hakaretlere, dayaklara da maruz kalıyoruz. Biraz daha fazla üretmemiz için, acımasızca çalıştırılmaya başladık. Düşünsene tuvalete gitmemiz bile sınırlandırılmış. İnsanı utandıran bir duruma düştük. Yani demem o ki bunun başka bir

yolu yok mu? İki de bir sendikamızı kapatıldığından yine eski duruma düşeceksek, niye bu kadar zahmete, güçlüğe katlanalım, hatta hapisleri göze alalım?"

— "Çok güzel bir noktaya değindin Şakir amca. Eski işçi olduğun için durumu benden iyi ortaya koydun. Evet, biz örgütlendikçe kapitalist de boş durmuyor. Bizi mücadeleden alkoymak için her çareye başvuruyor. Bunun ilk yolu da devlet aracılığıyla baskı uygulaması ve sendikalarımızı kapatmasıdır. Bu da olmazsa, bizi dipçikle dahi çalıştırmayı deneyecekler. O zaman ne yapmak lazım?"

Bunun tek yolu bir örgüt kurmak ve bilinçli hareket etmektir. Kuracağımız sendikal örgüt öyle bir özelliğe sahip olmalıdır ki, yalnız yasal olduğu zaman değil, yasaklandığı zaman bile mücadele edebilmeliyiz. Yani biz işçiler, yalnızca yasal olarak kurulmuş sendikalara yaslanarak mücadele edemeyiz. Bizler, eğer birliğimizi, mücadele isteğimizi ve kararlılığımızı her zaman koruyup, buna göre hazırlık yapıp örgütlenirsek, sendikalarımızı kapatıldığında elimiz kolumuz bağlı kalmayız. Yine mücadelemize devam ederiz. Hem de daha kararlı bir şekilde."

— "Yani sendikayı yalnızca yasal olarak kurulmuş, yasaların gösterdiği yoldan, işçilerin haklarını savunan örgütler olarak göremeyiz değil mi?"

— "Evet, sendikayı yalnızca yasal olarak kurulmuş, yasaların gösterdiği yoldan haklarımızı koruyan örgütler olarak göremeyiz. Tabi devrimci sendikaları... Böyle bakmak yanlıştır. Bırakalım sendikalarımızın iki de bir kapatılmasını, bugün de yaşadığımız gibi, haklarımızın çoğu kuşa da çevrilebilir. Peki, o zaman yasalara teslim mi olacağız? Elbette hayır. Örneğin 12 Eylül'den sonra çıkan yasalarla sendikalar iş göremez bir hale getirilmişler. Her türlü mücadele araçları etkisiz kılınmış, grev dahi yapılamıyor. Eğer biz egemen sınıfların her gün, her saat tekrarladıkları "yasalar çerçevesinde haklarınızı arayın" öğütlerine uyarsak mücadele edemeyiz. Çünkü bu yasalar işverenlerin çıkarlarını korumaktadır. Ve mücadeleyi yok etmek amacıyla yapılmışlardır. Onlara uymak mücadele etmemek demektir.

Bu durumda açıklık ve sefaleti kabullenmeyen, insanca bir yaşam ve sömürüden tamamen kurtulmak isteyen işçilerin yapacağı şey,

her koşulda haklarını savunmaktır. Haklarımızı almak, durumumuzu düzeltmek ve burjuva egemenliğine son vermek için gücümüzü birleştirmek ve mücadele etmekten başka yolumuz yoktur. Kapitalistler yasalarıyla, baskı güçleriyle bizleri teslim almak istiyorlar. Birer köle gibi çalışmamızı istiyorlar. Buna hayır demesini bildiğimiz ölçüde, haklarımızı koruruz. Sendikalarımız kapatıldığında da, onların yeniden kurulması için mücadele etmeliyiz. Haklarımız gasp edildiğinde, onları yeniden kazankazanmak için mücadele etmeliyiz. Sendikalarımız baskılarla etkisiz hale getirildiğinde de, onları tekrar etkili örgütler yapmak için mücadele etmeliyiz. Ve kapitalist sömürüye son vermek için mücadele etmeliyiz. Bu mücadele her türlü direnişi içine almalıdır. Aynı şekilde sendikaların yasal olmadığı dönemlerde, bir taraftan sendikalarımızı tekrar yasallaştırmak için mücadele ederken, diğer yandan günlük sömürü ve baskılara karşı da mücadele etmeliyiz. Bunun yolu da bilinçlenmek, birlik olmak, kenetlenmektir.

Kısacası örgütlü olmak, yalnız yasal sendikalara girmek değildi. Örgütlü olmak kapitaliste karşı, onun sömürüsüne karşı tek vücut olmaktır. Onun için sendikaların mutlaka yasal olması gerekmez. Kapitalistlerin, normal koşullarda güçleri yetmediğinde ve üzerimize tanklar gönderdiğinde bile; bükülmeyen bilek gibi karşısına dikildiğimizde, işte o zaman gerçek anlamda örgütlüyüz demektir. Kendimizi burjuvazinin yasaları ile sınırlarsak, baştan onlara teslim olmuş oluruz. Örgütlenmek demek yalnızca yasal sendikalara üye olmak değildir. Bunu iyice anlamalıyız. Kapitalistler bize devletiyle, yasalarıyla saldırıyorsa biz de onlara karşı her şartta direnebileceğimiz şekilde örgütlenmeliyiz. Ancak bu şekilde onlara karşı sürekli bir mücadeleyi yürütmüş, haklarımızın iki de bir gasp edilmesini engellemiş oluruz. Bu konuda dünya işçi sınıfı tarihi çok zengin deneylerle doludur. İşçi sınıfı bir 8 saatlik işgünü için az mı kanım döktü, bedel ödedi? Mücadele araçlarını almak için az mı kanını akıttı?"

— "Hasan oğlum, ne dediğini galiba anladık. Yalnız bu senin dediklerinin dışında bir sürü sendika var ortalıkta. Örneğin ben 12 Eylül öncesi TÜRK-İŞ'e bağlı bir sendikanın üyesiydim ve o sendika senin dediklerinin hiçbirini yapmıyordu. Bizi eğitmek, çıkarlarımıza sahip çıkacak bilince ulaştırmak, gerçek kurtuluşumuzu sağlayacak mücadeleye hazırlamak diye bir derdi yoktu. Dahası herhangi birimiz

siyasetten söz ettiğimizde, hemen patrona ispiyonlanıyor ve ertesi gün de kapı önüne bırakılıyorduk. Demem şu ki, bunlar nasıl kurulmuş, bu kadar işçiyi nasıl tutuyor? Bunları da konuşalım.”

— "Haklısın Hüseyin dayı, bunları da konuşmak lazım ki aldanmayalım. Kendi örgütümüzü kuruyoruz derken, bizi patrona satan bir örgüt bizi teslim almasın. Böyleleri sendikamızda ortaya çıktığında, onların maskelerini indirip, işçilere gerçek yüzlerini gösterelim.

Daha önce konuştuğumuz gibi, işçiler kendi örgütleri olan sendikaları kurmakla işverenler karşısında önemli bir güç oldular. Artık onların keyfi sömürülerine karşı durabiliyorlardı. Bu durumda işverenler elbette boş durmadılar. İşçilerin bu silahını işe yaramaz hale getirmek için her çareye başvurdular. Zor kullanarak işçilerin ellerinden sendikalarını almaktan tutun da, sendika önderlerini içeri atmak, hatta öldürmekten, sendika yöneticilerini satın almaya, sahte rakip sendikalar kurmaya, işçileri bölmek için aralarındaki ayrımları körüklemeye kadar akla gelebilecek her yolu denediler. İşçilerin bilincini çarpıtmak için gerçek işçi sendikalarına iftiralalar attılar. Gerçek sendika anlayışını belirsiz hale getirmeye çalıştılar. Elleriindeki radyo, gazete, TV vb. iletişim araçlarıyla işçilerin bilincini silme çabasına girdiler. Ayrıca işçi sınıfına yeni dahil olan küçük-burjuva kesimlerden gelen unsurlar, kendi kaypaklıklarını da işçi sınıfına taşıdılar. Küçük mülklerini kaybedip işçi durumuna düşen küçük-burjuvalar, eski alışkanlık ve özelemlerinden tam kopmadıklarından; bu özelemlerini işçilerin bilincine yansıtıp, onların önlerini net görmelerine engel olmaya başladılar.

İşçi sendikaları içinde uzlaşmacı ve işçi düşmanı sendikalar, "**İŞÇİ ARİSTOKRASİSİ**" dediğimiz bir kesimin oluşmasıyla ortaya çıktılar ve zamanla çeşitli biçimler aldılar.

İŞÇİ ARİSTOKRASİSİ, burjuvazinin işçi sınıfını etkisiz hale getirmek için, sendika yöneticilerine belli bir pay vererek onları kendine bağlamasıyla ortaya çıktı. İşçi sınıfı ile burjuvazi arasında oluşan bu tabakaya **Burjuvalaşmış İşçiler** demek daha doğru olur. Çünkü bunlar yaşam biçimleriyle, duygu ve özelemleriyle birer burjuva gibi düşünürler ama yine de işçi olmaktan çıkmamışlardır. Çünkü kendilerinin sahip olduğu üretim araçları yoktur. Burjuvazi adına, işçilerin mücadelesini en alt seviyede tutmakla yükümlüdürler. Bunun karşılığında, burjuva

bir yaşam için kapitalistlerden rüşvet alırlar. Bunlara sendika ağaları da diyebiliriz. İşte bugün bu kadar çok ve farklı sendikalar böyle çıktı ortaya. Kimi direkt işverenler tarafından kurulurken, kimi de burjuvaziden etkilenen bir anlayış sonucu kuruldu. Ayrıca bizzat devlet ve kapitalistler tarafından kurulan sendikalar da var. Bunlar görünüşte "bağımsız" görünseler de, yaptıkları açıkça kapitalistlere hizmet etmektedir.

Günümüzdeki bu tip sendikaları en genelde üç biçimde toplayabiliriz:

- 1) Gerici-faşist sendikacılık
- 2) Reformist-sarı sendikacılık
- 3) Anarko-sendikacılık

Şimdi bunların tek tek özelliklerine bakalım.

1) GERİCI-FAŞİST SENDİKACILIK:

Faşist sendikalar işçi sınıfını kapitalistlerin tutsağı yapmak için bizzat kapitalistler tarafından kurulan ve desteklenmiştir. Bu sendikaların asıl amacı işçilerin bir sınıf oldukları, düşmanlarının kapitalistler oldukları gerçeğini gizleyerek, bu yöndeki çabalarını engelleyerek onları teslim almaktır. Irkçı, gerici sloganlarla işçileri bölmek, etkisizleştirmek uğraşındadırlar. Bu sendikalar sınıf bilincini yok etmek, işçilerin bir sınıf olduğu gerçeğini unutturmak için her türlü gerici düşüncüyü yayar, savunurlar. Bu amaçla kullandıkları temel sloganlardan biri "tek ve milli tip sendikacılık"tır. Bu sloganın anlamı; işçi ve işverenin aynı sendika içinde yer alması, işçi haklarını devletin direktifi altında işverenlerle birlikte tespit etmektir. İşçi ve işvereni aynı sendikada toplamak ve işçi haklarını sürekli "millet", "devlet" yararı diyerek tespit etmek; işçileri kapitalistlere teslim etmek, onların güçlerini yok etmek demektir. Devletin kapitalist sınıfın devleti olduğu bu düzende "devlet ve millet yararı" kapitalistin yararından başka bir şey değildir. Ayrıca bu sendikaların üst yönetimi her zaman devletle bütünleşmiş durumda ve işverenin elindedir. İşverenler eldeki paralarıyla bin bir dalavere ve yılların getirdiği deneyimlerle her zaman yönetimi elinde bulundurur. İşçiler yönetime gelmek istese de gelemmez, çünkü normal bir seçim bile yoktur. Bu

sendikalar, işçi sınıfının gerçek sendikalarına karşılık bir alternatif olarak oluşturulmuştur. En önemli amacı da devlete bir kitle tabanı yaratmaktır.

Faşist sendikaların bu niteliği çok açık olduğundan, hiçbir zaman işçiler arasında bir çoğunluk elde edememişlerdir. Hatta ilk başlarda patronların bu sendikaları gözetmesine karşın ciddi bir güç olamamışlardır. Patronlar, işçileri gerçekten savunan sınıf sendikalarını işçilerin gözünden düşürmek için, onların taleplerini kabul etmeyip diretirken, faşist sendikalar, sanki işçinin durumunu düzelterek tek sendikaymış gibi, onlarla yüksek ücretli sözleşmeler imzalayarak, o imajı yaratmaya çalışmışlardır. Böylece faşist sendikaları çekici hale getirme çabası içindedirler. Buna karşın faşist sendikalar, en geri-işçiler içinde bile bir güç oluşturamamışlardır.

Bu sendikalara örnek ülkemizde MİSK'tir. Bu faşist sendika, devrimci sendikalara karşı kurulmuştur. İşçi düşmanıdır. İşçileri kendi çıkarlarını savunamaz duruma getirmekle görevlidir. Onun için de her türlü yollara başvurmaktadır. İşverenlerin ve patronların bürolarından idare edilen bu sendika, işçileri hiçbir zaman savunmuyor. Bu nedenle bizim sendikamız olamaz."

— "Ahmet oğlum, istersen ben başımdan geçen bir olayı arkadaşlara anlatayım. Ben 7-8 yıl önce Kale Kilit denilen bir fabrikada çalışıyordum. Hesapta işyerinde bir sendika vardı. Ama bizzat sendika başkanı bize "hak yoktur ödev vardır, ne kadar çalışmamız gerekiyorsa o kadar çalışırız", "vatan millet için çalışıyoruz" derdi. Ama şimdi görüyorum ki onun "vatan-millet" dediği patronmuş. Patronun rezillikleri daha yeni ortaya çıktı. Sahtekârlıkları, yurt dışına döviz kaçırmaları vs. vs. yeni öğreniliyor. Yine aynı sendikacı, "sınıf diye bir şey yok, komünistlerin uydurması" derdi. Hepimize vatan için çalışıyoruz derdi. Ama nedense yalnız biz çalışıyorduk. Patron ve sendikacı, altına lüks arabalar çekiyorlardı. Ayrıca bu sendika başkanı birkaç kez, başka fabrikalardaki grevleri dağıtmak için bizleri götürdü. Ama ne yalan söyleyeyim, işçilerin çoğu grevcilere saldırmadı. Demek ki sınıf kardeşi olmamızı içimizden hissediyorduk. İçgüdüsel de olsa."

— "Evet, Mehmet amca, gerici sendikalarda bunlara benzer, faşist sendikalar kadar açıktan sınıfların birliğini savunmasalar da,

sonuçta aynı şeye hizmet etmektedirler. Bunlar işçileri sınıf temeli üzerine örgütlemek; onları kapitalistlere karşı ortak çıkarları etrafında örgütlemek yerine, işçileri dini inançları vb. temelinde örgütlemeyi savunuyorlar. Bu yolla da işçilerin sınıf bilincini köreltmüş oluyor. İşçileri bölmüş oluyorlar. Bu sendikalarda işçi sınıfı içerisinde bir güç olamamışlardır. Çünkü işçiler arasındaki inanç farklılığı onların sömürülmesini değiştirmiyor. Her renk ve inançtan işçiler aynı şekilde ve aynı kişilerce sömürüldüklerinden kurtuluşları da bir olacaktır. İşçiler bunu bizzat yaşamlarında gördüklerinden, bu sendikaların aldatmacalarına gelmiyorlar.

Bu sendikalara örnek de ülkemizde HAK-İŞ'i gösterebiliriz. İşçi düşmanı olan bu sendikaların yalan propagandalarına karşı uyanık olalım. Bizim inançlarımızı sömürerek bizi bölmek amacındadırlar. İşçileri bir araya getiren özellik ve onlar üzerindeki korkunç sömürü; sahip oldukları inançtan değil onların düşmanı kapitalist sınıftan kaynaklanıyor. Yoksa her türden değişik dil, diri ve inanca sahip işçilerin birleşip, tek bir örgüt içinde güçlerini toparlamasına gerek kalmaz, herkes kendi yoluna giderdi. Kısacası, bu sendikalarda bizim sendikamız olamaz. Böyle bir sendikaya üye olmak sendikasız kalmaktan daha kötüdür. Kendimizi kendi ellerimizle ölüme mahkum etmek demektir.

Sonuç olarak, faşist ve gerici sendikalar, burjuvazinin tüm gayretlerine rağmen hiçbir ülkede bir güç olamadılar. Ve nitelikleri gereği hiçbir zaman da ciddi olarak işçileri temsil etme durumuna yükselemezler."

— "Burada ben de bir şey ekleyeyim Ahmet. Senin anlattıklarının yanında bizdeki faşist sendikaların ikinci bir işlevi daha var. O da faşizme kitle tabanı oluşturmaktır. Yalanlar ve demagojiyle bilinçsiz işçileri kandırarak, kendi gerici-faşist ideolojileri temelinde kitle kazanmaya, işçilerin sınıf bilinçlerini köreltmeye çalışırlar. "İşçi fabrikaya ortak" diye slogan atarken, bir yandan da grev kırıyorlardı. Bunlarla gerekli şekilde mücadele edilmezse sınıf bilincinden yoksun işçileri yalanları ve demagojileriyle etkileyip, işçi sınıfının birliğini bozarlar."

— "Evet, Hasan, bunların yalan ve demagojilerini her yerde açığa çıkartıp teşhir etmeliyiz. Şimdi konumuza tekrar dönelim..."

2) REFORMİST - SARI SENDİKACILIK:

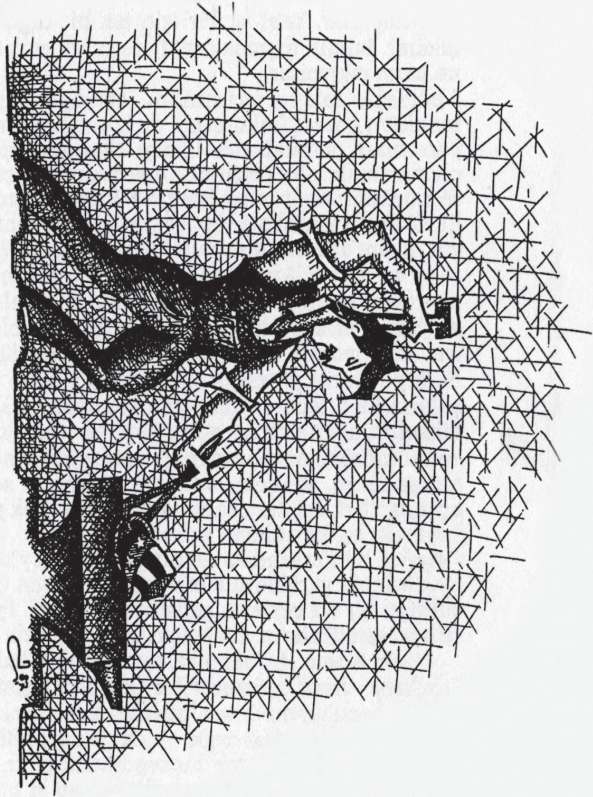
Bu sendikalar, burjuvaziye karşı işçi sınıfını etkisiz kılmak, onun gerçek çıkarlarını görmesini engellemek amacıyla oluşturulmuşlardır. Biz bunlara sahte sendikalar da diyebiliriz. İşçilerin patrona karşı haklarını savunmak için sendikalar kurması ile birlikte; gerçekte işçilerin elinden bu silahı alarak, onların eline ateş etmeyen bir silah vermek için kuruldular. Bu sendikalar devlet ve işveren tarafından da doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenmektedirler. Amacı, işçilerin gerçek sendikalarını kurmalarının önünde bir engel oluşturmaktadır.

Reformist ve sarı-sendikalar, burjuvazi, yani patronla işçi arasındaki çatışmayı yumuşatmayı savunurlar. İşçi haklarının mücadele ile değil, patronla anlaşarak, onu ikna ederek elde edileceğini savunurlar. Böylece işçilerin sınıf düşmanı olan patronu (kapitalisti) görmelerini engellemiş olurlar. Patronlara karşı, işçilerin mücadele azmini ve bilincini yok etmektedirler.

Hâlbuki biz yaşamımızdan da biliyoruz ki, işçi ile patron hiçbir zaman barış içinde olamaz. Çünkü ikisinin çıkarları tamamen birbirine terstir. Patron hep kazanmak ister. Bunun yolu da işçinin emeğini daha fazla gasp etmektir. Bu da işçinin yoksullaşması anlamına gelir. İşçi insanca yaşamak için patrondan ancak zorla hakkını alabilir. Aksi halde patron kendi rızası ile kazancını azaltmak istemez. İşçileri her gün biraz daha fazla sömürmek için akla gelmedik her yolu dener. Bu gerçeğe rağmen işçi ile işverenin bir arada barış içinde yaşamasını savunmak nedir? İşçi ile patron arasında mücadeleyi değil de uzlaşmayı savunmak nedir? Hiç kuşku yok ki, işçinin patron karşısında elini kolunu bağlamaktır. İşçinin gerçek düşmanını görmesini engellemektir.

Sarı ve reformist sendikalar bununla da kalmaz. Onlar, işçilerin kölelikten gerçekten kurtulmasına ve kendi iktidarlarına sahip olmasına da karşıdırlar. Onlara göre bu düzen iyidir.

Yine onlara göre, işçilerin siyasetle uğraşmaması lazım. Bunu her gün patronlardan ve onların devletinden de duymaktayız. Demek ki sarı ve reformist sendikalar, sonuçta patronla aynı ağızdan konuşuyorlar. İşçi yanlısı görünen bu sendika patronları işçilerin mücadelesini engellemek için patronlardan rüşvet olan İŞÇİ ARİSTOKRASİSİ dediğimiz kesimdir. Bunlar tamamen işçilerden yabancılaşmışlardır.

İşçilerin siyasetle uğraşmamasını savunmanın anlamını hepimiz biliyoruz. Bunun anlamı; işçilerin elini kolunu bağlamaktadır. Oysa hepimiz biliyoruz ki, siyasetle ekonomi birbirinden ayrılmaz. Bugün birçok hakkımız, devlet tarafından gasp ediliyor. Patronlar her gün bakan, Başbakan ve milletvekilleri ile toplantılar yapıp, ellerindeki araçlarla kendi isteklerini topluma kabul ettirmeye uğraşırken, bizim sessiz durmamamızın anlamı açık değil mi? Örneğin devlet, ücretleri dondurduğunda ses çıkarmayacak mıyız? Ya da zam yaptığında ses çıkarmayacak mıyız? Okulları paralı yaptığında susacak mıyız? Bizim bunlara karşı susmamızı istiyorlar, ama devlet kendilerine kredi vermediğinde, patronlar hemen ortalığı velveleye veriyorlar. Onlar başbakanlarla içki alemleri yapıp isteklerini onların eliyle ilan ederken, biz susacak mıyız? Elbette hayır! İşçilerin susmasını istemek onları patronların insafsızca sömürüsüne teslim etmektir.

İşte sarı ve reformist sendikaların gerçek yüzü budur. Bu sendikalara örnek olarak ülkemizde TÜRK-İŞ'i sayabiliriz.

Burada TÜRK-İŞ'in niteliğiyle ilgili hemen şunu da belirtelim. "Sarı ve reformist" derken reformistliğini abartmamak lazım. Amerikancı TÜRK İŞ'in gerçekte reform isteme, işçilerin yaşamlarını iyileştirici reformlar için mücadele etme diye bir derdi de yoktur. Bütün politikası, işçileri düzen içinde tutup iyi uyutabilmenin yollarını bulabilmektir. Patronlar, işveren örgütleri ve devlet yetkilileriyle anlaşmak biçiminde "al tekke ver külah!" yapar dururlar. İşçilerin tabanda baskısı biraz artınca hemen "işçilerin önderi ve dostu" oldukları aklına gelir, sert sert demeçler vermeye başlarlar. Bir taraftan da işverenlere göz kırpılır, "yanlış anlamayın işler yine bildiğiniz gibi!" diye... Bunun dışında TÜRK-İŞ önderlerinin, kendiliğinden işçilerin çıkarlarını savunma ve reformlar isteme diye bir dertleri yoktur. Buna rağmen bunlara da "reformcu" denmesinin nedeni; hiçbir zaman düzeni işçilerin çıkarı yönünde değiştirme diye bir amacının olmayışı ve çok zorda kalırsa birtakım ufak-tefek reformları, koşullardaki iyileştirmeleri savunması durumudur.

Türkiye'de "reformcu" sendikacılığı, gerçekte başkaları, daha sol da gözükenler yapıyor. Kendisine solcu-ilerici dediği halde, işçi sınıfını gerçek anlamda bilinçlendirici ve örgütlendirici çaba göstermeyen, mücadeleleyi iktidarı alma yönünde yükseltmeyen, daha fazla ücret artışı dışında fazla bir şey düşünmeyen bir kısım sendikacılar yapıyor ki, bun-

ların çoğu 12 Eylül öncesi DİSK çatısı altında çöreklenmiş durumdaydı ve DİSK'in devrimci sendikal çizgide yürümesini engelliyorlardı.

Tekrar başa dönelim. TÜRK-İŞ'in de sürekli yaptığı gibi, reformist sarı sendikaların hep izledikleri politika, sendikaların "partiler üstü, politika üstü" olması sloganıdır. Sendikaların partilerle ilişki kurmalarına karşılar ama kendileri patronların partileri ile kol koladırlar. İşçilerin partilerle işbirliği yapıp, onların kendilerini savulmasını istemek neden suç olsun? İşçilerin bir parti içinde etkin olup kendi isteklerini yasallaştırmak için çalışmaları istenmiyor? Nedeni açık, işçileri mücadele dışında tutmak. Patronların insafsızca sömürsünü azaltmak için her türlü yolu kapatmaktır amaç. Bizleri, kendimizi savunma silahlarından yoksun bırakmaktır. Patronların bizleri istediği gibi soymalarını sağlamaktır. Kısacası "partiler üstü kalın, politikayla uğraşmayın" demenin anlamı; size yaşamı zindan eden sömürü düzenini sessizce kabul edin, haklarınızı almak için uğraşmayın demektir. Bu düşüncenin ne kadar işçi düşmanı olduğu açık.

Örneğin TÜRK-İŞ'i ele alalım. Bugün hepimiz, hatta TÜRK-İŞ'e bağlı kardeşlerimiz bile onun çirkin yüzünü görmeye başladı. İşçilerin açlığa mahkûm edildiği, ücretlerinin alabildiğine azaltıldığı, yüzlerce işçinin hapse atılıp, işkence edildiği, fabrikaların adeta birer kışlaya çevrildiği 12 Eylül boyunca çit çıkarmadılar. Hatta yardımcı olup işbirliği ve suç ortaklığı yaptılar. Sendikanın görevi sömürüye karşı mücadele etmek değil mi? Sendika, işçilerin sömürüyü azaltmak için kurdukları örgüt değil mi? Sendika, işverene karşı, işçilerin kendi güçleriyle oluşturdukları silah olduğuna göre, Türk-İş işçilerin gerçek sınıf sendikası değildir. İşçilerin gerçek sendikası olsaydı, susmazdı değil mi? İşçileri mücadeleye çağırırdı, işçileri bilinçlendirir, direnişe sokardı. Ama TÜRK-İş yöneticileri patronlara sattıkları için bunu yapamadı, yapamaz da. İşçiler kan ağlarken, Türk-İş başkanı, işverenlerin başkanı Halit Narin ile öpüşüyordu. Ortak saltanatlarını kutluyorlardı keyif içinde!.. Hem de Halit Narin "bugüne kadar bizim anamız ağladı, bundan sonra da işçilerin ki ağlayacak" diye avaz avaz bağırırken. Şevket Yılmaz niye Halit Narin ile öpüşüyor? Tabii ki işçilerin anasını ağlatmayı başardıkları için...

Yine hepimizin bildiği gibi Türk-İş bununla da kalmadı. İşçilerin elle-
rindeki tüm hakları alan, onların tek mücadele aracı olan grevleri, hak-
larını yok eden, işverenlerin çıkarlarını koruyan 1982 Anayasası'nı da

destekledi. Hem de işçileri desteklemeye çağırdı: Bugün de bu gerçeği gören Türk-İş üyesi kardeşlerimizin baskısıyla, hoşnutsuzluğuyla “bu yasalarda grev yapılmaz” diyorlar. İki de bir kalkıp kurusıkı bağırımdan başka bir şey yapmıyorlar. Ama işçi kardeşlerimiz onların bu yalanlarına artık kanmayacaktır. Çünkü bizleri oyalamak için yaptıkları dalavereler karın doyurmuyor.”

— “Pek güzel anlattın Ahmet oğlum. Biz de çoğunu görüyoruz, yaşıyoruz. Peki nasıl oluyor da bunlar hala güçlü; hala işçi kardeşlerimizin çoğunluğu bu sendikalara üye? Bunları niye alaşağı etmiyorlar? Bunu da bir konuşalım derim,”

— “Onu da anlatayım Hüseyin amca. Bu sendikalar işveren ve devlet tarafından hep desteklenmektedirler. Ayrıca arkalarında emperyalistlerin bir takım kuruluşlarının gizli açık desteği de var. İşçilerin elini kolunu bağlamak için kurulan bu sendikaların yöneticileri, ABD’de özel olarak eğitilmektedirler. Onlara işçiyi patron karşısında nasıl güçsüz bırakılacağıнын yolları öğretiliyor. İşçilerin mücadelesini yok etmenin marifetleri veriliyor. Bu nedenledir ki reformist ve sarı sendikalar, bizim gibi işçilerin bilinçli olmadığı ülkelerde halen güçlüdürler. Bizim gibi ülkelerde sanayi yeni yeni gelişmeye başladığından, işçiler deneyimsiz ve bilinçsizdirler. Mücadelenin yollarını yeterince bilmiyorlar. Mücadele biçimleri çok geridir. Bunun en güzel örneği biziz. Yıllardır yokluk içinde çalışıyoruz ama bir türlü patronun karşısında dikilememişiz. Hep beklemişiz. Partilerin yalanlarına kanmışız. Patrondan, hakkın söke söke alınacağını öğrenememişiz. Bizim bu durumumuz, bu sahtekar sendikaları güçlendiriyor. Bizi kolayca kandırabiliyorlar. Şakir dayının dediği gibi sendika kurmanın gerekliliğini anlasak bile, hangi sendikanın bizi gerçekten savunacağını bilmiyoruz. Bizim işçilerimizin çoğunun bunu bilecek tecrübesi henüz yoktur. Onun için sendika ağaları bizi kolayca kandırabiliyor. Bizim sendikalaşma isteğimizi anladıkları an, hemen kafesliyorlar. Böylece bu kez sendika aracılığıyla soyuluyoruz. Bu sendikaların gerçek yüzünü görenler zaten bunlardan ayrılıyor. Ama işveren bu tür bilinçli işçileri hemen işten atarak diğer işçileri etkilemesini önüyor. Devlet yasalarla bunları koruyor.

İşte bu ve benzeri nedenlerle, reformist ve sarı sendikalar halen güçlü olarak durmaktadırlar. Tabii ki güçleri azalıyor ama yine de hep-ten yok edilemiyorlar. Yok olma tehlikesi baş gösterdiği an devlet dev-

reye girip işçilerin gerçek sendikalarını ya kapatıyor, ya da yöneticilerini “komünizm”, “gizli örgüt” gibi suçlamalarla hapse atıyor. Böylece ortada kalan işçiler tekrar geri dönüyorlar. Dönmeyenler onurlu bir direniş gösterebilirler de bütün işçileri engelleyemiyorlar.

Bunun en açık örneğini 12 Eylül’de yaşadık. İşçileri gerçekten savunan, onları bilinçlendirip, mücadeleye sokan devrimci sendikalar ve içinde devrimci işçilerin de olduğu DİSK gibi sendikalar gelişip TÜRK-İŞ’i geride bırakınca, hemen DİSK ve devrimci sendikalar kapatıldı, yöneticileri hapse atıldı. Ama TÜRK-İŞ açık kaldı. Devletin her desteğini aldı. “Sendikalara üye olmayanlar toplu sözleşmelerden yararlanamaz” diyerek TÜRK-İŞ’e girmeyen DİSK’li işçileri açlığa ve ölüme mahkum ettiler. En önemlisi de devrimci sendikalar bir daha ortaya çıkmaması diye sendika kurmayı alabildiğine güçleştirdiler. Böylece bütün işçi sınıfının, TÜRK-İŞ ve faşist sendikalara terk edilmesi amaçlandı. Ama kendi çıkarlarının bilincine varmış onurlu işçiler, her türlü baskı, tehdit ve sahtekarlığa karşın, kendi gerçek sendikalarını kurma mücadelesinden vazgeçmedi. Her türlü tehdit ve engele rağmen, bugün kendi sendikalarını koruyorlar, çalışmalarını kararlılıkla sürdürüyorlar.

3) ANARKO SENDİKACILIK

Bu çeşit sendikalar, sendikayı işçi sınıfının siyasi-ekonomik örgütü olarak ele alıyorlar. İşçilerin bu dönemden kurtulmasının sendikaların iktidara karşı vereceği mücadele ile olacağını savunuyorlar. Yani işçiler için tek bir örgüt olmak durumunda sendikalar. Bunun dışında örgütlere gerek yok. Örneğin işçi sınıfı partisine karşı çıkıyorlar.

Böyle bir anlayış, işçi sınıfını ebediyen kapitalistlerin egemenliğine mahkum eder. Çünkü başta da konuştuğumuz gibi, sendika, işçilerin patronlara (kapitalistlere) karşı ekonomik çıkarlarını savunmak için oluşturdukları bir örgüttür. Onları sendika içinde bir araya getiren şey, sömürünün azaltılması isteğidir. Bunun dışında bir ortaklık olmayabilir. Örneğin sendikalarda her görüşten ve inançtan insanlar yer alabiliyor. Bizim durumumuz buna örnek değil mi? Hepimiz ayrı ayrı partilere oy veriyoruz. Ayrı düşüncelerimiz var. Örneğin sosyalizmi bilmeyen insanlar aramızda çok. İş böyle olunca, nasıl olur da, sosyalizme inanmayan ya da sosyalizmi bilmeyen işçilerin olduğu bir örgüt, sosyalizm için savaşıyor? Bu mümkün mü? Ayrıca bu düzene karşı savaşmak, özel bir ör-

gütlenme yapısı, özel bir yetenek ve beceri ister, bilgi ister. Sendikaların bu nitelikte olmadığını konuşmuştuk. Bu nedenle Anarko-Sendikacılık, her ne kadar, görünüşte devrimciyse de, esasta işçileri ebediyen sömürücü düzene mahkûm etmeye hizmet eder. Dolayısıyla adı ne olursa olsun, sonuçta kapitalist düzene ve sömürünün devamına yol açar, işçileri, iktidara karşı savaşı yürütecek partilerini kurmaktan alıkoymak, başka anlama gelmez.

Ayrıca bu tür sendikalar, artık güçlerini yitirmişlerdir. Hele bizim gibi ülkelerde varlıklarına bile rastlamıyoruz. Çünkü bizde işçilerin yoksulluğu bu tür şeylerin gelişmesine engel. İşçilere verecek bir şeyleri yok bu sendikaların. Onun için üzerinde fazla söz söylemeye gerek yok."

— "Peki, Ahmet, bu sendikalarda oldukça kalabalık işçiler var. Bu işçilere karşı nasıl davranacağız? Özellikle faşist ve gerici sendikalara üye işçilere karşı tavrımız ne olmalıdır? Ben önceki yaşamımdan biliyorum, bunların hepsi faşist değil, ya da çok azı militan faşist. Ama diğerleri bilinçsiz veya korkudan bu sendikalardadır."

— "Bunu daha önce de belirttim, tabii ki bunların hepsi faşist değil. Gerici ve faşist sendikalarda yer alan işçi kardeşlerimiz, hiçbir şekilde bizim düşmanımız değildir. Biz yöneticilerine ve militan faşistlere karşıyız. Onlar gerici ve faşist sendikalara üyeyse bunun nedeni gerici ve faşist propagandaya kanmış olmalarıdır. Bilinçsiz olan işçileri yalan ve iftira ile kandırabilmişler. Onların önyargılarına, alışkanlıklarına ve bazı inançlarına hitap ederek ya da baskı uygulayarak bu sendikalara sokmuşlardır. Onlara gerçeği anlatır, bilinçlendirirsek, gerici ve faşist sendikaları terk etmeleri mümkündür. En iyi örneği, bugün bizimle omuz omuza mücadele eden Hüseyin amca değil mi? Faşistlerin zoruyla grev kırıcılığına bile götürülmüş. Ama o içinden gelen sesle sınıf kardeşlerine saldırmamıştır. O gün biraz daha bilinçli olsaydı, belki de canı pahasına karşı çıkardı.

Bu söylediklerim sarı ve reformist sendikalar için de geçerlidir. Özellikle sarı ve reformist sendikaların, halen önemli bir işçi kitlesini barındırdıklarını düşünürsek bu daha önemli olur. Bu sendikaların olduğu yerlerde işçileri bilinçlendirmeli, sendika ağalarını alaşağı etmek için onları örgütlemeliyiz. İşçi sınıfının büyük bir bölümünü sendika ağalarına terk etmemeliyiz. Tabandan, işyerinden başlayarak işçileri

örgütlemeliyiz.

Hepimizin üzerinde anlaşığı gibi, bizi en iyi savunacak, bizi işveren karşısında güçlü kılabacak sendika; bizi din, dil, mezhep, ırk ve cinsiyet farkına bakmadan ortak düşmana karşı en geniş birliğimizi sağlayacak, sınıf örgütü olarak, demokratik bir işleyişe sahip olacak ve burjuvazi ile onun örgütleri ve devleti karşısında bağımsızlığını koruyacak örgüt sınıf ve kitle sendikalarıdır. Biz üye olursak böyle bir sendikaya üye olmalıyız. Eğer böyle bir sendika yoksa bunu kurmak için mücadele etmeliyiz.

12 Eylül'den önce sınıf ve kitle sendikacılığını savunan DİSK vardı. Fakat patronlar onu kendileri için zararlı gördüklerinden kapattılar ve yöneticilerini hapse attılar. Bugün onun ilkelerini savunan birkaç sendika kurulmuş bulunuyor. Yenileri de kurulacak elbet. Bizim işkolunda böyle bir sendika üç yıl önce kurulmuştu. Bazı onurlu kardeşlerimiz işverenlerin emrindeki sendikalara teslim olmayıp her zorluğu göğüsleyerek sendikalarını kurdular. Kararımızı verelim ve bu sendikaya gidip üye olalım, işyerimizde örgütlülüğünü sağlayalım, Tamam mı arkadaşlar?"

— "Tamam Ahmet, şimdi diğer arkadaşlarla da konuşup onlara da anlatalım. Zaten onlar da sendikaya üye olmak istiyorlardı."

— "O zaman arkadaşlarla da konuştuktan sonra, yarın iş çıkışı kahvede buluşalım ve topluca sendikaya gidip üye olalım. Sonra da işyerinde şubemizi açar, temsilcilerimizi seçeriz."

Ertesi gün neşeyle kahvede buluşup sendikaya yollandılar. Konuştular, nasıl bir sendikayı istediklerini anlattılar. Bir ay içinde OKSİJEN fabrikasında sendika örgütlenmişti. İşveren karşısına çıkıp pazarlık için isteklerini bildirdiklerinde işverenin yüzünü görecektiniz. İşçiler işleri o kadar sessiz yürütmüşlerdi ki, duyunca adeta şoke oldu. Her zaman tepeden konuşan patron, üst üste yutkunmaya başlamış, sonra da tehdidi savurup çıkıp gitmişti. Ama iş işten geçmişti. Artık güçlü bir sendikaları vardı. Bunların verdiği güçle, patronu pazarlık masasına oturtabildiler. Sendikanın işyerinde örgütlenmesinden beş ay sonra da greve gitmişlerdi. Hakkın söke söke alınacağını göstereceklerdi. Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleriyle örgütlenen OKSİJEN fabrikası işçileri, diğer işyerlerine de çok geçmeden örnek olacaklardı.

Sonraki günlerde sohbetlerine sendika binasında, evlerde ve grev değerlendirmelerinde devam ettiler. İşçiler mücadelelerinin sonucunu gördükçe, örgütlü olmalarının verdiği gücü yaşadıkça daha çok şey soruyorlardı. Yine böyle bir sohbetlerinde Hüseyin amca söz aldı.

— "Ahmet oğlum, uzun zamandır konuşuyoruz. Özellikle de sendikalar üzerinde konuştuk. Sendikaları kurup mücadelemizin ilk sınavında da alınımızın ağıyla çıktık. Gerek arkadaşların ve senin anlatmalarında, gerekse şu kısa mücadelemizde şunu öğrendik: Sendikalar gerçekten önemli örgütler. Onlar bizim işverene karşı kendimizi savunma silahımız. Yaşamımızı az çok iyileştirmede önemli bir araçtır, sendikalar. Fakat yine de durumumuz istediğimiz gibi değil. Büyük fedakarlıklarla aldığımız ücret artışları, birkaç ay sonra tekrar yok oluyor. İşverenler yaptıkları zamlarla verdiklerini tekrar geri alıyorlar ve bizim yaşamımız yine aynı. Gerçi eskiye göre iyiyiz ama yine de geçinemiyoruz."

Bu kez Şakir dayı araya girdi.

— "Ayrıca önceki sohbetlerimizden de çıkardığım kadarıyla, bizim mücadelemiz bunlarla sınırlı kalmamalıdır. Bizim gerçek kurtuluşumuz bu ücretli sisteme tamamen son vermek olmalıdır. Bu fabrikaların, hammaddelerinin sahipleri işverenler oldukça bizim sömürülmemiz de devam edecektir. Bunu şu sendikalaşma sürecinde yaşadık. Bu nedenle tek kurtuluşumuz kapitalistlerin üretim araçları üzerindeki egemenliğine son vermektir. Yani iktidarı kendi elimize geçirmektir. Ancak bu takdirde, ürettiğimiz tüm değere sahip olabiliriz. Ürettiğimizin büyük bir bölümü, bir avuç çalışmayan asalağa gitmez.

Evet, bunları biliyoruz. Gerekli olduğunu da yaşayarak görüyoruz. Fakat bu mücadeleyi nasıl ve ne ile vereceğiz? Daha önceki sohbetlerimiz arasında da belirtmiştin. Bizim tek kurtuluşumuz, kendi iktidarımızı kurmaktır, demiştin. Ve bunu sendikalar yapamaz demiştin. Çünkü sendikaların yapıları buna uygun değil. Onlar işverene karşı, işçinin ekonomik haklarının mücadelesinin yanı sıra iktidara karşı da mücadele verir; ama siyasi iktidara karşı, çok karmaşık olan mücadeleye öncülük edemez. Ve bir "İŞÇİ SINIFI PARTİSİNDEN" söz etmiştin. Lafı biraz uzattık ama, sormak istediğim şu:

Bizi bu sömürücü –düzenen kurtaracak mücadeleyi vereceğimiz, işçi sınıfı partisi dediğimiz şey nedir?”

— "Çok haklısınız bu soruyu sormakta, zaten ben de açacaktım.

NEDİR İŞÇİ SINIFI PARTİSİ?

İşçi sınıfı partisi, işçi sınıfının sömürü düzeninden kurtulması mücadelesini veren temel örgüttür. Ve onun yapısını belirleyen, onun özelliklerini belirleyen bu mücadelenin kendisidir. Bildiğimiz gibi her araç yapılacak işe uygun olmak durumundadır. Bir jilet, traş yapmak için yapılmıştır. Ve traş olayı ona biçimini vermiştir. Daha anlaşılır bir örnek verelim. Uçakla bir araba arasındaki farkı düşünelim. Biri toprak üzerinde (yol üzerinde) yürüyecek şekilde yapılmıştır. Diğeri ise havada uçacak şekilde yapılmıştır. Biz uçağı yolda yürütebilir miyiz, ya da arabayı uçurabilir miyiz? Elbette hayır. Çünkü uçakta yolda gitmesi için gerekli özellikte değil. Araba da uçacak özellikte değil...

İşte işçi sınıfı partisine özelliğini verende, onun hangi mücadelenin aracı olduğudur. İşçi sınıfı partisi işçi sınıfının sömürücü düzene son vermek ve kendi düzenini, sömürsüz, savaşız insanca bir düzeni kurma mücadelesinde ortaya çıkmıştır. İşçi sınıfının önderleri, onun aydınları; işçi sınıfının yalnız ekonomik mücadele vermekle kurtulamayacağını anladıklarında, bu iktidarın nasıl kurulacağını araştırmaya başladılar. Bu iktidar nasıl bir iktidardır? Nasıl yıkılacaktır? Bu iktidarı yıkmak için neler yapılmalıdır? Nasıl örgütlenmelidir? Bunun gibi birçok soruya cevap aramaya başlamışlar. Ve gerçeğe uygun, onları zafere götürecek aracı bulmuşlar.

İşçi sınıfının iktidarı alma düşüncesi, ilk kez burjuva kökenli aydınlar tarafından ortaya çıkarıldı. Çünkü kapitalizmin nasıl bir düzen olduğunu, onun yasalarını, gelişmesinin nasıl olacağını ve nasıl ortadan kaldırılacağını ancak aydınlar ortaya çıkarabildi. Aynı şekilde kapitalist toplumda gelişen sınıfın hangisi olduğunu, gerileyen sınıfın hangisi olduğunu ve kapitalizmi ortadan kaldıracak güçte ve yetenekteki sınıfın hangisi olduğunu da onlar ortaya çıkardı. Bu ortaya çıkarılmadan işçi sınıfının iktidar düşüncesi oluşmazdı. Neden bunu aydınlar yapabildiler de işçiler yapamadı diyeceksiniz.

Bunu ancak aydınlar yapabirdi. Çünkü kapitalizmin yasalarını ortaya çıkarmak, onun işleyişini tespit etmek bilimsel-akademik

bir çalışmayı ve bilgiyi gerektirir. Bu konuda insanlığın o güne kadar oluşturduğu bütün bilgiyi gözden geçirecek, kapitalizmi en küçük parçasından başlayarak bütününü incelemek lazımdır. Bu da ancak bilgisi ve entelektüel birikimi en yüksek kesim olan aydınlarca yapılabilirdi. İşçi sınıfının ise yaşam koşulları nedeniyle bunu yapacak durumu yoktu. Henüz kendi içinden yetişen aydınlara da sahip değildi. Ayrıca o günün koşulları dikkate alındığında bunun fazla garip bir yanı da yok...

Bilimle uğraşmak, bilimsel araştırma yapmak hem zaman ister hem de para ister. Bunlar ise işçi sınıfında yoktur. İşçi sınıfı zamanının büyük bir bölümünü üretimde geçirdiğinden buna zaman ayıramayacağı gibi, kendini besleyecek, ayakta tutacak parası dahi yoktur. Halbuki burjuva kökenli aydınlarda bunların ikisi de vardır. Burjuvazi üretimi geliştirmek ve yeni teknolojiler bulmak için bilimsel araştırmalara önemli paralar ayırabiliyordu. Onların çocukları her türlü eğitimi yapabiliyordu. Toplumu inceleyip yasalarını ortaya çıkarma olanaklarına burjuva aydınları sahip oldukları için işçi sınıfının toplumdaki rolünü de bunlar ortaya çıkardı."

— "Peki Ahmet; bu burjuva kökenli aydınlar nasıl oluyor da bu gerçeği işçi sınıfına götürüyorlar? Bunu neden gizlemediler? Ya da burjuvazi onlara nasıl izin verebildi?"

— "Çok haklısın Selim. Tabii ki bu dediğimiz tüm burjuva kökenli aydınlar için geçerli değil. Gerçekten de onların çoğu bilime ihanet ederek, buldukları gerçekleri ya sakladılar ya da tersine çevirerek topluma verdiler. İşçi sınıfının toplumdaki rolü, köken olarak birer burjuva aydını olmalarına rağmen bilime saygılı, topluma ve insanlığa karşı sorumlu olan aydınlarca ortaya çıkarıldı. Onlar toplumu incelediler ve onun yasalarını ortaya çıkardılar. Onlar kapitalist toplumun taşıdığı çelişkiler sonucu mutlaka sosyalizme varacağını, bunda yararı olan tek sınıfın işçi sınıfı olduğunu, kapitalist toplumda çıkarı olmayan ve onu yıkacak güç ve yetenekteki tek sınıfın, işçi sınıfı olduğunu bilimsel bir gerçek olarak ortaya çıkardılar. Bunu ortaya çıkarmaları ile birlikte, insanlığın gelişmesi yönünde açık tavır koydular. Gerçekleri görmemezlikten gelmediler. Tarihsel gelişmenin yanında oldular. Tarihsel gelişme ise proletarya yönünde olacaktı. Böylece onlar birer proleter aydın oldular. Bilgilerini ve yeteneklerini proletaryanın

kurtuluşu için sarf etmeye başladılar. Çünkü haklı olan, gelişecek olan ve geleceği olan proletarya idi. Ve onlar proletarya ile bütünleştiler. Bu aşamadan sonra onlara artık burjuva aydını demenin olanağı kalmaz.

Proletaryanın bu tarihsel rolünü ortaya çıkaranlar Marks ve Engels'tir. Marks ve Engels, kapitalizmi incelediler ve proletaryanın, burjuvazinin mezar kazıcısı olduğunu ortaya çıkardılar. Ve proletaryayı bu tarihsel görev için bilinçlendirmeye ve örgütlenmeye hazırlamaya başladılar. İşte işçi sınıfının iktidarı alma düşüncesi böyle ortaya çıktı. Bu düşünce proletaryanın çıkarlarına hizmet ettiği için de, proletarya tarafından benimsetildi ve sahip çikildi...

İşçi sınıfının dünya görüşü olan sosyalizmin oluşmasıyla, buna nasıl varılacağı işçi sınıfını buna ulaştıracak aracın nasıl olması gerektiği de mücadele içinde oluştu. Evet, burjuva düzeni yıkılacaktı. Ve bunu proletarya yapacaktı. Ama bunu nasıl yapacaktı? İşte işçi sınıfı partisi, bunun araştırılması, düşünülmesi ile ortaya çıktı. Bu yine burjuvazinin düzeni iktidarı incelenerek ortaya çıkarıldı. Burjuvazi egemenliğini nasıl sürdürüyor ve bu nasıl sona erdirilecekti? Bunun cevabı işçi sınıfı partisi olacaktı. Tabii bu işçi sınıfının mücadelesi içinde biçimlendi. İşçi sınıfı partisinin teorisini ise, işçi sınıfının büyük önderi Lenin oluşturdu.

İşçi sınıfının dünya görüşü olan sosyalizmin oluşmasıyla, buna nasıl varılacağı işçi sınıfını buna ulaştıracak aracın nasıl olması gerektiği de mücadele içinde oluştu. Evet, burjuva düzeni yıkılacaktı. Ve bunu proletarya yapacaktı. Ama bunu nasıl yapacaktı? İşte işçi sınıfı partisi, bunun araştırılması, düşünülmesi ile ortaya çıktı. Bu yine burjuvazinin düzeni iktidarı incelenerek ortaya çıkarıldı. Burjuvazi egemenliğini nasıl sürdürüyor ve bu nasıl sona erdirilecekti? Bunun cevabı işçi sınıfı partisi olacaktı. Tabii bu işçi sınıfının mücadelesi içinde biçimlendi. İşçi sınıfı partisinin teorisini ise, işçi sınıfının büyük önderi Lenin oluşturdu.

İşçi sınıfı bilinçlenip, 'kendisi için sınıf bilincine' ulaştıkça, iktidarı alma mücadelesine başladı. Kendi kurtuluşunun bilincine varması, onu bunun için örgütlenmeye itti. Bu düşünce her ne kadar aydınlar tarafından oluşturulup işçi sınıfına verildiyse de, işçi sınıfı onu alıp doğrudan mücadeleye atılmadıkça, gerçek anlamda işçi sınıfı partisinden söz edilemez. İşçi sınıfının kendi aydınları vasıtasıyla ulaştırılan bilinci alıp, bu doğrultuda mücadeleye atılmaya başlamasının gelişimi böyle oldu.

İşçi sınıfı partisi, işçi sınıfının iktidar olma düşüncesinin bir ürünü olduğundan buna uygun bir yapıda olmak zorundadır. Yani işçi sınıfını iktidara ulaştıracak bir yapıda.

Bildiğimiz gibi, işçi sınıfının çok çeşitli örgütleri vardır. Bunlar sendikalar, işçi birlikleri, kooperatifler, dernekler, işçi partisi vb... Bunların hepsi de yürüttükleri mücadelenin özelliklerine göre biçimlenirler. İşçi sınıfı partisi ise, işçi sınıfının burjuva iktidarı yıkıp, kendi iktidarını kurma ve sosyalizmi gerçekleştirme mücadelesinde, diğer tüm örgütleri yönetip yönlendiren, siyasi mücadelede onlara önderlik eden en üst örgüttü: Yani işçi sınıfının tüm örgütlerini kendine bağlayan en yetkin örgüt.

İşçi sınıfının burjuvaziyi iktidardan alaşağı etmek ve kendi iktidarını kurmak için verdiği mücadele çok çeşitlidir. Çünkü burjuvazi kendi iktidarını devam ettirmek için üstün bir örgütlülük oluşturmuştur. Bu bir savaş olduğuna göre, her iki tarafta en iyi silahını kullanacaktır.

Burjuvazi kendi iktidarını her dönemde sağlam biçimde örgütlenerek korumuştur. Ordusu, polisi ve parlamentosu, danışmanları, memurları vardır. Kitleleri kendi düzeninin içinde tutmak için onlara kendi kültürünü, düşüncelerini aşılar. Yüzyıllardır girdiği savaşlardan deneyler kazanmış, emekçileri kendi düzeninde zararsız hale getirmek için bin bir yol öğrenmiştir. Basını, radyosu, televizyonu, okulları, partileri vasıtasıyla onları kendi denetiminde tutmaya çalışır. Bu yetersiz olursa bu kez, bunlarla birlikte, ordusunu, polisini ortaya sürer. İktidarını korumak için katliamlar yapmaktan çekinmez.

Öyleyse böyle bir düşmana karşı, işçi sınıfının savaşını yürütecek bir örgüt de yeterince güçlü olmalıdır. Burjuvazinin her alandaki çabasını boşa çıkaracak, onun saldırılarını püskürtecek, işçi ve köylüleri onun düşüncelerinin etkisinden kurtaracak ve onlara cesaret aşılayacak, işçi sınıfının tüm örgütlerine kılavuzluk edecek örgüt, işçi sınıfı partisidir. Bunu başarmak yolunda derin bilimsel bir bilgi olmadan fedakarlık ve disiplin olmadan bu örgüt burjuvaziyi yenebilir mi? İşçi sınıfının en küçük hareketinden en yüksek hareketine kadar hepsini tek hedefe yönlendirebilecek mi? Elbette yönlendiremez. Burjuvaziden daha üstün bir yaratıcılığa sahip olmadan, işçi ve köylüleri peşinden sürükleyebilir mi? Elbette sürükleyemez. İşçi sınıfı partisi bir devrimciler

örgütüdür. Devrimci işçi ve emekçilerden oluşur. Yani işçi sınıfının kurmay heyetidir. Bildiğimiz gibi her savaşta, savaşan güçlerin bir kurmayı vardır. Savaşı yönlendiren, düşmanın en zayıf anını tespit edip, ona en ağır darbeyi vuran güçlerini, yani ordusunu, askerini düşmanın saldırısından koruyan bir kurmay heyeti gereklidir. Bu kurmay heyetini ordunun diğer kesimlerinden ayıran özellik, onun savaş konusunda derin bir bilimsel bilgiye sahip olması, tecrübeli olması, savaşın yasalarını bilmesidir. Kısaca savaş sanatını bilmesidir. Bir ordu eğer yenilmek istemiyorsa kendini yönetecek savaş kurmayından vazgeçemez. Vazgeçerse yenilir ve yok olur. Örneğin sıradan bir er savaşı yönetebilir mi? Orduyu zafere götürecek yolları gösterebilir mi? Elbette gösteremez. Çünkü savaş hakkında derin bir bilimsel bilgisi yoktur. Savaş sanatını en ince ayrıntısına kadar bilmez. O ancak komutanın verdiği emir doğrultusunda, siperde düşmana kurşun atar. Komutan geri çekil dediğinde geri çekilir, saldırı dediğinde saldırır. Ama komutan böyle değil. Komutan savaşın her yanını bilen ve ona göre her duruma karşı o durumun gerektirdiği kararı verebilen biridir. Savaşta erlerin kararlılığı ve inancı da gerekli. Ama bundan da önemli olan bu kararlı ve inançlı erleri yönetmektir, doğru hedeflere saldırmaktır.

İşte işçi sınıfı partisi de işçi sınıfının kurmay heyetidir. Nasıl ki bir ordu yenilmemek için kurmay heyetten vazgeçmiyorsa, işçi sınıfı da partisinden vazgeçemez. İşçi sınıfını düşmana karşı savaşa sokan, onu çok çeşitli biçimlerde mevzilendiren, nerede nasıl saldırması gerektiğine ve nerede nasıl geri çekilmek gerektiğine, nerede durup, nerede nasıl ilerleyeceğine karar veren kurmaydır. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı her savaşını yöneten komutanlıktır. İşçi sınıfı ne kadar kararlı olursa olsun eğer onu yönetecek, onun en iyilerinden oluşmuş bir yönetici kurmay yoksa zafere ulaşamaz.

Bu nedenle işçi sınıfı partisi, işçi sınıfının en bilinçli, en tecrübeli, en fedakar, en savaşçı kesimlerinden oluşan en üst örgütüdür. Sendikalar gibi bütün işçilerden, emekçilerden oluşamaz. Biz biliyoruz ki sendikalarda bir araya gelen işçilerin, işverene karşı en azından güçlerini birleştirip, mücadele etmeyi istemeleri yeter. Yani çıkarlarının ortak olması onları başarıya götürebiliyor. Ama bir işçi sınıfı partisi için bu yeterli olmaz. Çünkü işçi sınıfının amacı burjuva iktidara son vermektir. Burjuva iktidara son vermek için de, çıkarlarının birlikte

olmaktan geçtiğini anlamaları yetmez. Bunun dışında burjuvaziye karşı savaşıma bilincine, fedakarlığına, deney ve disiplinine sahip olmak gerekir. Bu ise bütün işçiler için söz konusu olamaz. İşçi sınıfının hepsinin burjuvaziye iktidardan alaşağı etmek için aynı bilinçte, aynı kararlılıkta, aynı yaratıcılıkta olduğunu söyleyebilir miyiz? Elbette söyleyemeyiz. Bırakalım böyle bir bilinçte olmasını, işçi sınıfının önemli bir bölümü, daha sendikalaşmanın önemini dahi anlamış değil. Şöyle çevremize baktığımızda bu gerçeği hemen görebiliriz. Ülkemizdeki işçilerin yarısı henüz sendikalara üye bile değil. Ya da sarı sendikalara üye olmuş durumdadır. Durum bu olunca, işçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşını yürütmek için üstün bir bilince sahip olmak gerekiyor.

Bunun için işçi sınıfı partisi, işçi sınıfının ve emekçi halkın en iyi, en bilinçli kesiminden, kendi sınıfının bilincine ulaşmış işçilerden, emekçilerden kısacası profesyonel devrimcilerden oluşur, diyoruz. İşçi sınıfı partisini diğer örgütlerden ayıran, onun hedefleri, eylem ve bilinç düzeyidir. Burjuvaziye iktidardan devirecek bir eylem seviyesine ihtiyaç vardır. Daha basit söylersek; ben burjuvaziye karşıyım, onun iktidarının yıkılmasını istiyorum, ben devrimciyim diyen herkes, işçi sınıfı partisine üye olabilir mi? Tabii ki hayır. İşçi sınıfı partisine girebilmeleri için sadece bu yetmez. Bunun yanında gerçekten savaşması lazım. Savaşmanın bilincine, kararlılığına, fedakarlığına sahip olması lazım. Bir sendikada mücadele için de bilinç lazım. Ama bu bilinç, işçiler için ortalama ekonomik mücadele bilincidir. Bunun ilerisinde olanlar da var. Yine de bir sendikaya girmek için bir işçinin işverene karşı işçilerin güçlerini birleştirmeleri gerektiğini anlaması yeter. Zaten ekonomik bilinci aşanlar kendi sınıf bilincine ulaşırlar ki bunlar partinin militanıdır. Sendikalar da işçinin haklarını işverenden almak için mücadele etmek istemesi yeter. Halbuki işçi sınıfı partisi için savaşıma bilinci ve kararlılığı da gerekiyor.

İşçi sınıfı partisi, gerçekten yol gösterdiği, işçi ve emekçileri eğitebildiği oranda onları kendine bağlar ve savaşa sokar. İşçi sınıfının ve emekçilerin çok çeşitli örgütlerinin olduğunu söylemiştik. İşçi sınıfı partisi de, bu örgütlerdeki en ileri, en bilinçli ve tecrübeli işçilerin oluşturduğu onları yöneten bir örgüttür. Onun en üst örgüt olması, diğer örgütlerin en ileri unsurlarından oluşmuş olmasıdır. İşçi sınıfı partisi, tüm emekçi halkın günlük ve ekonomik isteklerini yerine

getirmekten, demokratik haklarını savunmaktan, işçi sınıfının iktidarı alma savaşını yürütmeye kadar bütün mücadelesinin yöneticisidir. İşçi sınıfı partisi, işçi sınıfından ayrı değildir. Onunla bütünleşmiş etle kemik gibidir. İşçi sınıfının ağırlıkta olduğu parti, işçi sınıfının ve emekçi halkın bütününe kopmaz bağlarla bağlı örgüttür. Bilinçli, nasıl davrandığını bilen böyle bir örgütün yöneticiliğinde, sendikalar daha başarılı olacaktır gibi; işçi sınıfı da asıl hedefine daha çok yaklaşmış olacaktır. Gerçekten sınıfa önderlik edebilmesi için devrimci teori ile kendini silahlandırmış kişilerden oluşmalıdır.

İşçi sınıfı partisinin bir özelliği de, disiplinli bir örgüt olmasıdır. İşçi sınıfı partisi demir gibi bir disipline sahip olmak zorundadır. Böyle bir disiplin olmadan burjuvaziye karşı başarılı olmak söz konusu değildir. Herkesin tek bir vücut gibi hareket etmesi lazım. Herkesin kendi bildiğini yaptığı, kimsenin kimseyi dinlemediği bir örgüt savaş kazanabilir mi? Elbette ki kazanamaz. Düşman karşısında bölük pörçük olur. Ne doğru dürüst saldırabilir, ne de geri çekilebilir. Bu nedenle işçi sınıfı partisi demir gibi bir disipline sahip olmalıdır.

İşçi sınıfı partisinde bu disiplin, burjuvazinin ordusundaki gibi zorla, cezayla kurulmaz. Ondaki disiplin, bilinçli ve gönüllü bir disiplindir. İşçi sınıfı partisini oluşturanlar, sınıfın çıkarlarının burjuvazinin egemenliğine son vermekten geçtiğini, bunu başarmanın yolu olarak da tek bir vücut, olması gerektiğini bilerek ve tamamen gönüllü olarak yer almışlardır. Çıkarları, özelemleri işçi sınıfı ile birlikte olduğu için gönüllüdürler.

İşçi sınıfı partisinde işleyiş ise "Demokratik Merkeziyetçilik" dediğimiz ilkeye göredir. Buna göre bütün parti organları seçimle oluşur. Bu seçimler belirli aralıklarla yapılan kongrelerde olur. Seçimle organlar oluştuktan sonra, azınlık çoğunluğa, alt organlar üst organlara ve bütün parti, Merkez Komitesi'ne bağlıdır. Merkez Komitesi bütün örgütü yönetir.

Yalnız burada bir noktaya daha, dikkati çekmek istiyorum. Her şeyi işçi sınıfı partisine bağlıyoruz, bu doğru. Ama nasıl bir parti olmalı sorusunu, ülkemiz koşullarına göre düşünmek zorundayız herhalde. Örneğin; Almanya, İtalya, İngiltere gibi ülkelerde işçi sınıfı her yönden gelişmiş ve sayıca da çok kalabalık. Bunların kuracağı partiler de, sadece işçilerin partisi olma gibi bir saflığa da ulaşmış. Örneğin bizdeki işçilerin

çoğu gibi bir ayağı şehirde fabrikada, bir ayağı köyde kırdada değil. İkincisi ülkemiz, onlardan farklı olarak her yönden emperyalizmin sömürü ve baskısı altında, açıktan görünmese bile, ülkemizi işgal etmiş durumda, emperyalizm. Dolayısıyla işçi sınıfı partisinin en önemli görevlerinden biri, emperyalizmin kovulmasına öncülük etmek olmalı. Bu ise zorunlu olarak, toplumun diğer kesimlerini, yani yoksul emekçi köylüleri, zanaatkarını, esnafını, memurunu, aydınını da ortak mücadeleye yöneltir. Yani bir noktaya kadar işçi sınıfıyla çıkarları tıpa tıp aynıdır. O zaman mücadeleyi yürüten işçi sınıfı partisinin, bu kesimleri de mücadele içinde kucaklayacak biçimde oluşması lazım. Sadece işçilerden oluşacak ve yalnız işçilerin sorunlarıyla uğraşacak bir parti, akıllıca bir şey olamaz. Daha doğrusu başarılı olamaz.

Zaten ülkemizde solculuk adına yola çıkan ve kendilerine "işçi sınıfı partisi" adını takan bir sürü grup, bu yüzden başarısız olmuyor mu? Önemli olan partinin işçi sınıfı ideolojisiyle donatılması, o yolu benimseyip ülkemize en iyi şekilde uygulamasıdır. Böyle olunca işçi sınıfı partisinde başlangıçta işçilerin dışındaki kesimlerinde çoğunlukta olabileceği anlaşılabilir hale gelir. Partinin sadece şehirlerde işçilerle sınırlı kalmayıp, köylüleri de geniş şekilde örgütlemeye ve mücadeleye aktif şekilde seferber etmeye çalışması düşüncesi daha iyi anlaşılabilir. Kuşkusuz işçi sınıfı partisi nihai sonuçta işçilerin çoğunlukta olduğu ve yönettiği bir partidir. Önemli olan bu durumun her ülkenin özgül koşullarına göre aynı durumda olmayacağını kavranmasıdır.

Diğer yandan ortada bolca kendisine "işçi sınıfı partisi" diyenlerin bulunması, işçilerin her zaman uyanık ve bilinçli olmalarını gerektiriyor. Öyle ya, bunların hepsi birden işçilerin gerçek partisi olamayacağına göre, ancak birisi doğru yoldadır. Ya da henüz hiçbirisi işçi sınıfının gerçek partisi durumunda değildir. Bunları iyi tanımak, doğrularını yanlışları iyi ayırtmak ve aldanmamak için, işçiler uyanık olmalıdır. Hatta doğru yoldaki bir işçi sınıfı partisi bile, zamanla değişik yöneticilerin eline geçip yozlaşabilir. O zaman tedbir olarak, işçilerin tabanda sağlam, dinamik ve bilinçli olması ile çatıyı -yani partiyi- sağlam tutmak kolaylaşır. Bunu sağlamanın en iyi ölçüsü de, pratik olmak zorundadır. Pratikte ne yapılıyor. Kim neyi söyleyip neyi yapıyor, ona bakmalıyız. Boş gevezeliklere, işçi sınıfı lafını ağızından düşürmeyip, iş mücadeleye gelince işçilerin arkasına saklananlara hiçbir zaman

yüz vermemeli, iyi tanınmalı, teşhir etmeliyiz. İşçi sınıfı biliminin aydınlattığı cesaret ve atılganlığımız bize yol göstermelidir. Bunun için "güç biriktireli", "önce sayımız artsın", "ortam biraz demokratikleşsin" gibi bahanelerin arkasına gizlenmemelidir. Bazen bir avuç bile olsak, gerektiğinde bir avuç insanla doğru tavrımızı ortaya koymalı, cesaretle ileri atılabilmeliyiz. Bir avuç insanın haklı ve cesurca eylemi çoğu zaman binlerce işçiye meşale olur, yol gösterir ve cesaret verir. Daha güçlü eylemlerin yolunu açar.

İşçi sınıfı partisi uzun yıllar sürecek iktidar savaşına kumanda eder. Devrimci bir stratejiye uygun olarak savaşı yönetir, taktikleri belirler. Giderek güven veren bir örgütlenme haline gelir ve bu yanı onun kitleleşmesini getirir. Artık parti gerçek anlamda kitleleşmiştir. İşçilerin, köylülerin ve geniş emekçi kesimlerin öz örgütüdür o... İşçi sınıfı partisinin görevi, iktidarı ele geçince sona ermez. Artık yeni bir dönem başlamıştır. Parti, sosyalizmi karma-inşa görevini önüne koyar. Ve artık bundan sonra o, sosyalizmi inşa etme göreviyle yükümlüdür. Önünde sosyalist toplumu oluşturma ufku vardır. Bu kez onun adımlarını atacak, onu yönlendirecektir.

Yalnız görüyoruz ki bugün işçi sınıfının ve diğer emekçi güçlerin çıkarlarını savunacak gerçek bir işçi sınıfı partisi yoktur. Kurulu partiler düzen partileridir. Egemen sınıfların şu ya da bu kesiminin sözcülüğünü yapmakta, onun çıkarlarını savunmaktadırlar. Görüntüleri, vaatleri tümüyle aldatıcıdır. Yıllardır türlü vaatlerle halkı aldatarak, kah biri kah öteki, ülkeyi yönetmişlerdir. Ancak halkın durumunda hiçbir değişiklik olmadığı gibi, daha da kötü duruma gitmektedir.

O halde yapılması gereken-kendi sınıf partimizi yaratmak olmalıdır."

— "Güzel ve doğru konuştun Ahmet oğlum bir de kaç yıldır kutlayamadığımız, omuz omuza yürüyüp, bağırıp-coşamadığımız 1 Mayıs kardeşlik gününde yine toplanabilirsek ne güzel olurdu."

— "Şakir amca, çoğumuzun özlemine dile getirdin. On yıllarca bundan mahrum kalmıştık, ama örgütlenip-güçlü, bilinçli bir kitle haline gelince, 1976'da başlattık bu geleneği; ama çeşitli iç ve dış nedenler bu durumu güçlenerek sürekli kılacak durumda değilmiş. Yine güçleneceğiz, bu sefer daha bilinçli, kararlı ve örgütlü olacak! Dayanışmamız birliğimizi, bilincimiz mücadelemizi daha güçlü kılacak.

Bize bu mirası bırakan kardeşlerimize layık şekilde yerine getireceğiz.
Böyle bir günde; birlikte olalım; ne dersin Şakir amca?"

— "Seve seve oğlum, seve seve..."

**YENİ
ÇÖZÜM YAYINLARI**